

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 2-3, ст.11)

{Із змінами, внесеними згідно з Кодексом

№ 2755-VI від 02.12.2010, ВВР, 2011, № 13-14, № 15-16, № 17, ст.112

Законами

№ 3205-VI від 07.04.2011, ВВР, 2011, № 41, ст.413

№ 3609-VI від 07.07.2011, ВВР, 2012, № 6, ст.50

№ 3668-VI від 08.07.2011, ВВР, 2012, № 12-13, ст.82

Кодексом

№ 4651-VI від 13.04.2012, ВВР, 2013, № 9-10, № 11-12, № 13, ст.88

Законами

№ 4676-VI від 15.05.2012, ВВР, 2013, № 8, ст.70

№ 4814-VI від 22.05.2012, ВВР, 2013, № 15, ст.108

№ 4839-VI від 24.05.2012, ВВР, 2013, № 15, ст.115

№ 5209-VI від 06.09.2012, ВВР, 2013, № 36, ст.469

№ 5213-VI від 06.09.2012, ВВР, 2013, № 32, ст.413

№ 5292-VI від 18.09.2012, ВВР, 2013, № 40, ст.521

№ 5316-VI від 02.10.2012, ВВР, 2013, № 38, ст.502

№ 5406-VI від 02.10.2012, ВВР, 2013, № 41, ст.551

№ 5410-VI від 02.10.2012, ВВР, 2013, № 42, ст.586

№ 5455-VI від 16.10.2012, ВВР, 2013, № 47, ст.658

№ 5462-VI від 16.10.2012, ВВР, 2014, № 6-7, ст.80

№ 5492-VI від 20.11.2012, ВВР, 2013, № 51, ст.716

№ 184-VII від 04.04.2013, ВВР, 2014, № 10, ст.115

№ 231-VII від 14.05.2013, ВВР, 2014, № 11, ст.135

№ 332-VII від 18.06.2013, ВВР, 2014, № 13, ст.220

№ 406-VII від 04.07.2013, ВВР, 2014, № 20-21, ст.712

№ 1166-VII від 27.03.2014, ВВР, 2014, № 20-21, ст.745

№ 1170-VII від 27.03.2014, ВВР, 2014, № 22, ст.816

№ 1258-VII від 13.05.2014, ВВР, 2014, № 28, ст.936

№ 1262-VII від 13.05.2014, ВВР, 2014, № 27, ст.914

№ 1275-VII від 20.05.2014, ВВР, 2014, № 29, ст.942

№ 1621-VII від 31.07.2014, ВВР, 2014, № 39, ст.2006

№ 1636-VII від 12.08.2014, ВВР, 2014, № 43, ст.2030

№ 1669-VII від 02.09.2014, ВВР, 2014, № 44, ст.2040

№ 76-VIII від 28.12.2014, ВВР, 2015, № 6, ст.40

№ 77-VIII від 28.12.2014, ВВР, 2015, № 11, ст.75

№ 219-VIII від 02.03.2015, ВВР, 2015, № 17, ст.123

№ 766-VIII від 10.11.2015, ВВР, 2015, № 52, ст.482

№ 889-VIII від 10.12.2015, ВВР, 2016, № 4, ст.43

№ 903-VIII від 23.12.2015, ВВР, 2016, № 5, ст.48

№ 909-VIII від 24.12.2015, ВВР, 2016, № 5, ст.47

№ 1109-VIII від 19.04.2016, ВВР, 2016, № 21, ст.411

№ 1369-VIII від 17.05.2016, ВВР, 2016, № 24, ст.490

№ 1692-VIII від 19.10.2016, ВВР, 2016, № 48, ст.813

№ 1774-VIII від 06.12.2016, ВВР, 2017, № 2, ст.25

№ 1977-VIII від 23.03.2017, ВВР, 2017, № 20, ст.240

№ 2148-VIII від 03.10.2017, ВВР, 2017, № 40-41, ст.383

№ 2373-VIII від 22.03.2018, ВВР, 2018, № 17, ст.156

№ 2449-VIII від 07.06.2018, ВВР, 2018, № 26, ст.219

№ 2476-VIII від 03.07.2018, ВВР, 2018, № 34, ст.258

№ 2497-VIII від 10.07.2018, ВВР, 2018, № 37, ст.276

Кодексом

№ 2597-VIII від 18.10.2018, ВВР, 2019, № 19, ст.74

Законами

№ 2628-VIII від 23.11.2018, ВВР, 2018, № 49, ст.399

№ 2745-VIII від 06.06.2019, ВВР, 2019, № 30, ст.119

№ 79-IX від 12.09.2019, ВВР, 2019, № 44, ст.277

№ 324-IX від 03.12.2019, ВВР, 2020, № 11, ст.63

№ 341-IX від 05.12.2019, ВВР, 2020, № 13, ст.68

№ 440-IX від 14.01.2020, ВВР, 2020, № 28, ст.188

№ 465-IX від 16.01.2020

№ 533-IX від 17.03.2020, ВВР, 2020, № 17, ст.106

№ 540-IX від 30.03.2020, ВВР, 2020, № 18, ст.123

№ 591-IX від 13.05.2020

№ 592-IX від 13.05.2020

№ 786-IX від 14.07.2020}

{У тексті Закону:

слова "центральної орган виконавчої влади у сфері праці та соціальної політики" в усіх відмінках замінено словами "центральної орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах трудових відносин, соціального захисту населення" у відповідному відмінку;

слова "Державне казначейство України", "органи Державного казначейства України" в усіх відмінках замінено словами "центральної орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів" у відповідному відмінку

згідно із Законом № 5462-VI від 16.10.2012}

{У тексті Закону слова "інвалід" і "дитина-інвалід" в усіх відмінках і числах замінено відповідно словами "особа з інвалідністю" та "дитина з інвалідністю" у відповідному відмінку і числі згідно із Законом № 2148-VIII від 03.10.2017}

Цей Закон визначає правові та організаційні засади забезпечення збору та обліку єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, умови та порядок його нарахування і сплати та повноваження органу, що здійснює його збір та ведення обліку.

Розділ I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

1. У цьому Законі нижченаведені терміни вживаються в такому значенні:

1) Державний реєстр загальнообов'язкового державного соціального страхування (далі - Державний реєстр) - організаційно-технічна система, призначена для накопичення, зберігання та використання інформації про збір та ведення обліку єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, його платників та застрахованих осіб, що складається з реєстру страхувальників та реєстру застрахованих осіб;

{Пункт 1 частини першої статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом № 406-VII від 04.07.2013}

2) єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (далі - єдиний внесок) - консолідований страховий внесок, збір якого здійснюється до системи загальнообов'язкового державного соціального страхування в обов'язковому порядку та на регулярній основі з метою забезпечення захисту у випадках, передбачених законодавством, прав застрахованих осіб на отримання страхових виплат (послуг) за діючими видами загальнообов'язкового державного соціального страхування;

{Пункт 2 частини першої статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом № 77-VIII від 28.12.2014}

3) застрахована особа - фізична особа, яка відповідно до законодавства підлягає загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню і сплачує (сплачувала) та/або за яку сплачується чи сплачувався у встановленому законом порядку єдиний внесок;

3¹) податкові органи - центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, його територіальні органи;

{Частину першу статті 1 доповнено пунктом 3¹ згідно із Законом № 406-VII від 04.07.2013; в редакції Закону № 440-IX від 14.01.2020}

4) максимальна величина бази нарахування єдиного внеску - максимальна сума доходу застрахованої особи на місяць, що дорівнює п'ятнадцяти розмірам мінімальної заробітної плати, встановленої законом, на яку нараховується єдиний внесок;

{Пункт 4 частини першої статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3668-VI від 08.07.2011; в редакції Закону № 909-VIII від 24.12.2015; із змінами, внесеними згідно із Законом № 2148-VIII від 03.10.2017}

5) мінімальний страховий внесок - сума єдиного внеску, що визначається розрахунково як добуток мінімального розміру заробітної плати на розмір внеску, встановлений законом на місяць, за який нараховується заробітна плата (дохід), та підлягає сплаті щомісяця;

6) недоїмка - сума єдиного внеску, своєчасно не нарахована та/або не сплачена у строки, встановлені цим Законом, обчислена податковим органом у випадках, передбачених цим Законом;

{Пункт 6 частини першої статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законами № 406-VII від 04.07.2013, № 440-IX від 14.01.2020}

7) Пенсійний фонд України (далі - Пенсійний фонд) - орган, уповноважений відповідно до цього Закону вести реєстр застрахованих осіб Державного реєстру та виконувати інші функції, передбачені законом;

{Пункт 7 частини першої статті 1 в редакції Закону № 406-VII від 04.07.2013}

8) посвідчення застрахованої особи в системі загальнообов'язкового державного соціального страхування (далі - посвідчення застрахованої особи) - спеціальний документ у вигляді електронної смарт-картки з візуальними персоніфікованими ознаками, який забезпечує документування, збереження і використання індивідуальної інформації про набуті застрахованою особою права у сфері загальнообов'язкового державного соціального страхування, на якому може зберігатися інша інформація для забезпечення захисту прав застрахованих осіб на отримання коштів та послуг за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням;

{Підпункт 8 частини першої статті 1 набирає чинності з 1 січня 2014 року - див. п.1 розділу VIII цього Закону; дію підпункту 8 частини першої статті 1 зупинено до 1 січня 2020 року - див. пункт 1¹ розділу VIII цього Закону}

9) страхові кошти - кошти, які формуються за рахунок сплати єдиного внеску та надходжень від фінансових санкцій (штрафів та пені), що застосовуються відповідно до закону;

10) страхувальники - роботодавці та інші особи, які відповідно до цього Закону зобов'язані сплачувати єдиний внесок;

11) учасники накопичувальної системи пенсійного страхування - фізичні особи, які сплачують/за яких сплачуються страхові внески до накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування;

{Частина першу статті 1 доповнено пунктом 11 згідно із Законом № 3668-VI від 08.07.2011}

12) основне місце роботи - місце роботи, де працівник працює на підставі укладеного трудового договору, де знаходиться (оформлена) його трудова книжка, до якої вноситься відповідний запис про роботу.

{Частина першу статті 1 доповнено пунктом 12 згідно із Законом № 77-VIII від 28.12.2014}

2. Інші терміни використовуються у значенні, визначеному законами про окремі види загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Стаття 2. Сфера правового регулювання цього Закону

1. Дія цього Закону поширюється на відносини, що виникають під час провадження діяльності, пов'язаної із збором та веденням обліку єдиного внеску. Дія інших нормативно-правових актів може поширюватися на зазначені відносини лише у випадках, передбачених цим Законом, або в частині, що не суперечить цьому Закону.

2. Виключно цим Законом визначаються:

принципи збору та ведення обліку єдиного внеску;

платники єдиного внеску;

порядок нарахування, обчислення та сплати єдиного внеску;

розмір єдиного внеску;

{Абзац п'ятий частини другої статті 2 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1621-VII від 31.07.2014}

орган, що здійснює збір та веде облік єдиного внеску, його повноваження та відповідальність;

склад, порядок ведення та використання даних Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування;

порядок здійснення державного нагляду за збором та веденням обліку єдиного внеску.

Стаття 3. Принципи збору та ведення обліку єдиного внеску

1. Збір та ведення обліку єдиного внеску здійснюються за принципами:

законодавчого визначення умов і порядку його сплати;

обов'язковості сплати;

законодавчого визначення розміру єдиного внеску;

{Абзац четвертий статті 3 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1621-VII від 31.07.2014}

прозорості та публічності діяльності органу, що здійснює збір та веде облік єдиного внеску;

захисту прав та законних інтересів застрахованих осіб;

державного нагляду за збором та веденням обліку єдиного внеску;

відповідальності платників єдиного внеску та органу, що здійснює збір та веде облік єдиного внеску, за порушення норм цього Закону, а також за невиконання або неналежне виконання покладених на них обов'язків.

Розділ II

ПЛАТНИКИ ЄДИНОГО ВНЕСКУ, ЇХ ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ

Стаття 4. Платники єдиного внеску

1. Платниками єдиного внеску є:

1) роботодавці:

підприємства, установи та організації, інші юридичні особи, утворені відповідно до законодавства України, незалежно від форми власності, виду діяльності та господарювання, які використовують працю фізичних осіб на умовах трудового договору (контракту) або на інших умовах, передбачених законодавством, чи за цивільно-правовими договорами (крім цивільно-правового договору, укладеного з фізичною особою - підприємцем, якщо виконувані роботи (надавані послуги) відповідають видам діяльності відповідно до відомостей з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців), у тому числі філії, представництва, відділення та інші відокремлені підрозділи зазначених підприємств, установ і організацій, інших юридичних осіб, які мають окремий баланс і самостійно ведуть розрахунки із застрахованими особами;

{Абзац другий пункту 1 частини першої статті 4 із змінами, внесеними згідно із Законами № 3205-VI від 07.04.2011, № 5410-VI від 02.10.2012}

фізичні особи - підприємці, зокрема ті, які використовують працю інших осіб на умовах трудового договору (контракту) або на інших умовах, передбачених законодавством про працю, чи за цивільно-правовим договором (крім цивільно-правового договору, укладеного з фізичною особою - підприємцем, якщо виконувані роботи (надавані послуги) відповідають видам діяльності відповідно до відомостей з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців);

{Абзац третій пункту 1 частини першої статті 4 із змінами, внесеними згідно із Законами № 3205-VI від 07.04.2011, № 5410-VI від 02.10.2012}

фізичні особи, які забезпечують себе роботою самостійно, та фізичні особи, які використовують працю інших осіб на умовах трудового договору (контракту);

філії, представництва, інші відокремлені підрозділи підприємств, установ та організацій (у тому числі міжнародні), утворені відповідно до законодавства України, які мають окремий баланс і самостійно здійснюють розрахунки із застрахованими особами;

{Абзац п'ятий пункту 1 частини першої статті 4 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2449-VIII від 07.06.2018}

дипломатичні представництва і консульські установи іноземних держав, філії, представництва та інші відокремлені підрозділи іноземних підприємств, установ та організацій (у тому числі міжнародні), розташовані на території України;

підприємства, установи, організації, фізичні особи, які використовують найману працю, військові частини та органи, які виплачують грошове забезпечення, допомогу по тимчасовій непрацездатності, допомогу у зв'язку з вагітністю та пологами, допомогу, надбавку або компенсацію відповідно до законодавства для таких осіб:

{Абзац сьомий пункту 1 частини першої статті 4 із змінами, внесеними згідно із Законом № 231-VII від 14.05.2013; в редакції Закону № 909-VIII від 24.12.2015; із змінами, внесеними згідно з Законом № 1369-VIII від 17.05.2016}

військовослужбовців (крім військовослужбовців строкової військової служби), поліцейських, осіб рядового і начальницького складу, у тому числі тих, які проходять військову службу під час особливого періоду, визначеного законами України "Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію" та "Про військовий обов'язок і військову службу";

{Абзац пункту 1 частини першої статті 4 в редакції Закону № 909-VIII від 24.12.2015; із змінами, внесеними згідно з Законом № 2148-VIII від 03.10.2017}

патронатних вихователів, батьків-вихователів дитячих будинків сімейного типу, прийомних батьків, якщо вони отримують грошове забезпечення відповідно до законодавства;

{Абзац пункту 1 частини першої статті 4 в редакції Законів № 909-VIII від 24.12.2015, № 1692-VIII від 19.10.2016}

осіб, які отримують допомогу по тимчасовій непрацездатності, перебувають у відпустці у зв'язку з вагітністю та пологами і отримують допомогу у зв'язку з вагітністю та пологами;

{Абзац пункту 1 частини першої статті 4 в редакції Закону № 909-VIII від 24.12.2015}

осіб, які проходять строкову військову службу у Збройних Силах України, інших утворених відповідно до закону військових формуваннях, Службі безпеки України та службу в органах і підрозділах цивільного захисту;

{Абзац пункту 1 частини першої статті 4 в редакції Законів № 909-VIII від 24.12.2015, № 2148-VIII від 03.10.2017}

осіб, які доглядають за дитиною до досягнення нею трирічного віку та відповідно до закону отримують допомогу по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку та/або при народженні дитини, усиновленні дитини;

{Абзац пункту 1 частини першої статті 4 в редакції Закону № 909-VIII від 24.12.2015; із змінами, внесеними згідно з Законом № 2148-VIII від 03.10.2017}

одного з непрацюючих працездатних батьків, усиновителів, опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів, які фактично здійснюють догляд за дитиною з інвалідністю, дитиною, хворою на тяжке перинатальне ураження нервової системи, тяжку вроджену ваду розвитку, рідкісне орфанне захворювання, онкологічне, онкогематологічне захворювання, дитячий церебральний параліч, тяжкий психічний розлад, цукровий діабет I типу (інсулінозалежний), гостре або хронічне захворювання нирок IV ступеня, за дитиною, яка отримала тяжку травму, потребує трансплантації органа, потребує паліативної допомоги, якій не встановлено інвалідність, а також непрацюючих працездатних осіб, які здійснюють догляд за особою з інвалідністю I групи або за особою похилого віку, яка за висновком медичного закладу потребує постійного стороннього догляду або досягла 80-річного віку, якщо такі непрацюючі працездатні особи отримують допомогу, надбавку або компенсацію відповідно до законодавства;

{Абзац пункту 1 частини першої статті 4 в редакції Закону № 909-VIII від 24.12.2015; із змінами, внесеними згідно із Законами № 1109-VIII від 19.04.2016, № 1369-VIII від 17.05.2016; в редакції Закону № 2476-VIII від 03.07.2018}

інвестор (оператор) за угодою про розподіл продукції (у тому числі постійне представництво інвестора-нерезидента), що використовує працю фізичних осіб, найнятих на роботу в Україні на умовах трудового договору (контракту) або на інших умовах, передбачених законодавством, чи за цивільно-правовими договорами (крім цивільно-правового договору, укладеного з фізичною особою - підприємцем в Україні, якщо виконувані роботи (надавані послуги) відповідають видам діяльності, зазначеним у витязі з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців);

{Пункт 1 частини першої статті 4 доповнено абзацом восьмим згідно із Законом № 5406-VI від 02.10.2012}

{Пункт 2 частини першої статті 4 виключено на підставі Закону № 909-VIII від 24.12.2015}

{Пункт 3 частини першої статті 4 виключено на підставі Закону № 909-VIII від 24.12.2015}

4) фізичні особи - підприємці, в тому числі ті, які обрали спрощену систему оподаткування;

{Пункт 4 частини першої статті 4 із змінами, внесеними згідно із Законом № 77-VIII від 28.12.2014}

5) особи, які провадять незалежну професійну діяльність, а саме наукову, літературну, артистичну, художню, освітню або викладацьку, а також медичну, юридичну практику, в тому числі адвокатську, нотаріальну діяльність, або особи, які провадять релігійну (місіонерську) діяльність, іншу подібну діяльність та отримують дохід від цієї діяльності;

{Пункт 5 частини першої статті 4 в редакції Закону № 77-VIII від 28.12.2014}

5¹) члени фермерського господарства, якщо вони не належать до осіб, які підлягають страхуванню на інших підставах;

{Частину першу статті 4 доповнено пунктом 5¹ згідно із Законом № 2148-VIII від 03.10.2017}

{Пункт 6 частини першої статті 4 виключено на підставі Закону № 909-VIII від 24.12.2015}

{Пункт 7 частини першої статті 4 виключено на підставі Закону № 909-VIII від 24.12.2015}

{Пункт 8 частини першої статті 4 виключено на підставі Закону № 909-VIII від 24.12.2015}

{Пункт 9 частини першої статті 4 виключено на підставі Закону № 909-VIII від 24.12.2015}

{Пункт 10 частини першої статті 4 виключено на підставі Закону № 909-VIII від 24.12.2015}

{Пункт 11 частини першої статті 4 виключено на підставі Закону № 909-VIII від 24.12.2015}

{Пункт 12 частини першої статті 4 виключено на підставі Закону № 909-VIII від 24.12.2015}

{Пункт 13 частини першої статті 4 виключено на підставі Закону № 909-VIII від 24.12.2015}

{Пункт 14 частини першої статті 4 виключено на підставі Закону № 909-VIII від 24.12.2015}

15) особи, які беруть добровільну участь у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування;

{Частину першу статті 4 доповнено пунктом 15 згідно із Законом № 909-VIII від 24.12.2015}

16) центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері зовнішніх зносин, уповноважений орган центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики з питань національної безпеки у воєнній сфері, сфері оборони і військового будівництва у мирний час та особливий період, - за непрацюючого іншого з подружжя працівника дипломатичної служби, який перебуває за кордоном за місцем довготермінового відрядження такого працівника.

{Частину першу статті 4 доповнено пунктом 16 згідно із Законом № 2449-VIII від 07.06.2018}

{Частину другу статті 4 виключено на підставі Закону № 909-VIII від 24.12.2015}

{Частину третю статті 4 виключено на підставі Закону № 909-VIII від 24.12.2015}

4. Особи, зазначені у пунктах 4 та 5¹ частини першої цієї статті, звільняються від сплати за себе єдиного внеску, якщо вони отримують пенсію за віком або є особами з інвалідністю, або досягли віку, встановленого статтею 26 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування", та отримують відповідно до закону пенсію або соціальну допомогу. Такі особи можуть бути платниками єдиного внеску виключно за умови їх добровільної участі у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування.

{Статтю 4 доповнено частиною четвертою згідно із Законом № 3609-VI від 07.07.2011; із змінами, внесеними згідно із Законами № 1774-VIII від 06.12.2016, № 2148-VIII від 03.10.2017}

Стаття 5. Облік платників єдиного внеску

1. Облік осіб, зазначених у пунктах 1, 4, 5 та 5¹ частини першої статті 4 цього Закону, ведеться в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, за погодженням з Пенсійним фондом та фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування, а щодо застрахованих осіб, які є учасниками накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування (далі - учасниками накопичувальної пенсійної системи), - з Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку, центральними органами виконавчої влади, що забезпечують формування державної політики у сферах праці, трудових відносин та зайнятості населення, соціального захисту населення, та Пенсійним фондом.

{Абзац першої частини першої статті 5 із змінами, внесеними згідно із Законами № 3668-VI від 08.07.2011, № 5462-VI від 16.10.2012; в редакції Закону № 406-VII від 04.07.2013; із змінами, внесеними згідно із Законами № 2148-VIII від 03.10.2017, № 79-IX від 12.09.2019, № 341-IX від 05.12.2019, № 440-IX від 14.01.2020}

Взяття на облік осіб, зазначених у пунктах 1, 4, 5 та 5¹ частини першої статті 4 цього Закону, здійснюється податковим органом шляхом внесення відповідних відомостей до реєстру страхувальників.

{Абзац другої частини першої статті 5 із змінами, внесеними згідно із Законами № 406-VII від 04.07.2013, № 2148-VIII від 03.10.2017, № 440-IX від 14.01.2020}

Взяття на облік осіб, зазначених:

у пунктах 1, 4 частини першої статті 4 цього Закону, на яких поширюється дія Закону України "Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань", - здійснюється на підставі відомостей про державну реєстрацію створення юридичної особи та її відокремленого підрозділу, відокремленого підрозділу іноземної неурядової організації, представництва, філії іноземної благодійної організації, державну реєстрацію фізичної особи - підприємця, скасування державної реєстрації їх припинення, наданих згідно із Законом України "Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань", у день отримання зазначених відомостей;

{Абзац четвертий частини першої статті 5 в редакції Закону № 440-IX від 14.01.2020}

у пунктах 1, 5, 5¹ частини першої статті 4 цього Закону, на яких не поширюється дія Закону України "Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань", - здійснюється у день отримання від них відповідної заяви;

{Абзац п'ятий частини першої статті 5 в редакції Закону № 440-IX від 14.01.2020}

в абзаці чотирнадцятому пункту 1 частини першої статті 4 цього Закону, - здійснюється на підставі подання копії свідоцтва про державну реєстрацію угоди про розподіл продукції у день отримання від них відповідної заяви.

{Частина першу статті 5 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 5406-VI від 02.10.2012; редакції Закону № 440-IX від 14.01.2020}

Для цілей цієї статті датою отримання документів (відомостей, заяв, запитів та інших документів) є:

{Частина першу статті 5 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 440-IX від 14.01.2020}

поданих у паперовому вигляді - дата надходження до відповідного податкового органу;

{Частина першу статті 5 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 440-IX від 14.01.2020}

поданих в електронному вигляді - час та дата надходження такого електронного документа, що зазначені в електронному повідомленні (квитанції), сформованому програмним забезпеченням центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, у форматі, затвердженому в установленому законодавством порядку.

{Частина першу статті 5 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 440-IX від 14.01.2020}

Якщо документ, поданий в електронному вигляді, надійшов пізніше 16 години робочого (операційного) дня, датою його отримання вважається наступний після нього робочий (операційний) день.

{Частина першу статті 5 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 440-IX від 14.01.2020}

Зняття з обліку платників єдиного внеску, зазначених в абзацах другому, п'ятому та шостому пункту 1 та пункті 4 частини першої статті 4 цього Закону, здійснюється податковими органами на підставі відомостей з реєстраційної картки, наданих державним реєстратором, платників єдиного внеску - фізичних осіб - підприємців, - на підставі відомостей з реєстраційної картки, наданих державним реєстратором, після проведення передбачених законодавством перевірок платників та проведення остаточного розрахунку, а платників єдиного внеску, зазначених в абзаці шостому пункту 1 та пункті 5 частини першої статті 4 цього Закону, на яких не поширюється дія Закону України "Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань", - за їхньою заявою після проведення передбачених законодавством перевірок платників, звірення розрахунків та проведення остаточного розрахунку, а платників єдиного внеску, зазначених в абзаці восьмому пункту 1 частини першої статті 4 цього Закону, - за їхньою заявою.

{Абзац частини першої статті 5 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5406-VI від 02.10.2012; в редакції Закону № 406-VII від 04.07.2013; із змінами, внесеними згідно із Законами № 1258-VII від 13.05.2014, № 440-IX від 14.01.2020}

Податкові органи повідомляють Пенсійний фонд та фонди загальнообов'язкового державного соціального страхування про взяття на облік платників єдиного внеску із зазначенням податкового органу, в якому взято на облік платника. Порядок здійснення такого повідомлення визначається центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, за погодженням з Пенсійним фондом та фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування.

{Частина першу статті 5 доповнено абзацом згідно із Законом № 406-VII від 04.07.2013; в редакції Закону № 440-IX від 14.01.2020}

2. Взяття на облік платників єдиного внеску, зазначених у пунктах 4, 5, 5¹, 15 та 16 частини першої статті 4 цього Закону, здійснюється податковим органом з внесенням Пенсійним фондом відповідних відомостей до реєстру застрахованих осіб.

{Частина друга статті 5 із змінами, внесеними згідно із Законами № 406-VII від 04.07.2013, № 2148-VIII від 03.10.2017, № 2449-VIII від 07.06.2018, № 440-IX від 14.01.2020}

3. Платникам єдиного внеску, зазначеним у пунктах 1, 4, 5, 5¹ та 15 частини першої статті 4 цього Закону, на яких не поширюється дія Закону України "Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань", у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, за погодженням з Пенсійним фондом та фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування безоплатно надсилається повідомлення про взяття їх на облік.

{Частина третя статті 5 із змінами, внесеними згідно із Законами № 4839-VI від 24.05.2012, № 5406-VI від 02.10.2012; в редакції Законів № 406-VII від 04.07.2013, № 909-VIII від 24.12.2015; із змінами, внесеними згідно із Законами № 2148-VIII від 03.10.2017, № 440-IX від 14.01.2020}

4. Обов'язки платників єдиного внеску виникають:

у осіб, зазначених в абзацах другому, третьому, п'ятому та сьомому пункту 1 частини першої статті 4 цього Закону, - з дня їх державної реєстрації відповідно до Закону України "Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань";

{Абзац другий частини четвертої статті 5 із змінами, внесеними згідно із Законом № 440-IX від 14.01.2020}

у осіб, зазначених в абзацах четвертому, шостому та сьомому пункту 1, пунктах 4 (крім фізичних осіб - підприємців), 5 та 5¹ частини першої статті 4 цього Закону, - з початку провадження відповідної діяльності;

{Абзац третій частини четвертої статті 5 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2148-VIII від 03.10.2017}

{Абзац четвертий частини четвертої статті 5 виключено на підставі Закону № 1774-VIII від 06.12.2016}

у осіб, зазначених в абзаці восьмому пункту 1 частини першої статті 4 цього Закону, - з дня реєстрації як платника податку за угодою про розподіл продукції;

{Частина четверту статті 5 доповнено абзацом п'ятим згідно із Законом № 5406-VI від 02.10.2012}

у платників, зазначених у пункті 16 частини першої статті 4 цього Закону, - з дня направлення непрацюючого іншого з подружжя працівника дипломатичної служби, який перебуває за кордоном за місцем довготермінового відрядження такого працівника, по день перетину кордону України у зв'язку з остаточним поверненням в Україну.

{Частина четверту статті 5 доповнено абзацом шостим згідно із Законом № 2449-VIII від 07.06.2018}

5. Державна служба зайнятості інформує Пенсійний фонд у порядку, встановленому центральними органами виконавчої влади, що забезпечують формування державної політики у сферах праці, трудових відносин та зайнятості населення, соціального захисту населення, про реєстрацію (зняття з реєстрації) трудового договору між фізичною особою - підприємцем або іншою фізичною особою та працівником не пізніше наступного робочого дня після її проведення.

{Частина п'ята статті 5 із змінами, внесеними згідно із Законом № 341-IX від 05.12.2019}

Стаття 6. Права та обов'язки платника єдиного внеску

1. Платник єдиного внеску має право:

1) безоплатно отримувати від податкових органів та Пенсійного фонду в межах їх компетенції інформацію, необхідну для виконання обов'язків, покладених на платника згідно з цим Законом, а також для підтвердження надходження до Пенсійного фонду сплачених платником сум єдиного внеску;

{Пункт 1 частини першої статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом № 406-VII від 04.07.2013}

2) звертатися до податкового органу з письмовою заявою про зміну умов сплати єдиного внеску у разі зміни його статусу як платника (або отримання права на зміну розміру єдиного внеску, зокрема у зв'язку із зміною виду економічної діяльності);

{Пункт 2 частини першої статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом № 406-VII від 04.07.2013}

3) безоплатно отримувати від податкових органів та Пенсійного фонду у межах їх компетенції консультації та роз'яснення щодо прав та обов'язків платника єдиного внеску, порядку сплати єдиного внеску;

{Пункт 3 частини першої статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом № 406-VII від 04.07.2013}

4) оскаржувати в установленому законом порядку рішення податкового органу та Пенсійного фонду та дії, бездіяльність його посадових осіб;

{Пункт 4 частини першої статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом № 406-VII від 04.07.2013}

5) захищати свої права та законні інтереси, а також права та законні інтереси застрахованих осіб, на користь яких він сплачує єдиний внесок, у тому числі в суді.

2. Платник єдиного внеску зобов'язаний:

1) своєчасно та в повному обсязі нараховувати, обчислювати і сплачувати єдиний внесок;

2) вести облік виплат (доходу) застрахованої особи та нарахування єдиного внеску за кожним календарним місяцем і календарним роком, зберігати такі відомості в порядку, передбаченому законодавством;

3) допускати посадових осіб податкового органу до проведення перевірки правильності нарахування, обчислення та сплати єдиного внеску, а до проведення перевірки щодо достовірності відомостей про осіб, які підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню, та для призначення пенсій - посадових осіб органів Пенсійного фонду за наявності направлення та/або наказу про перевірку та посвідчення осіб, надавати їм передбачені законодавством документи та пояснення з питань, що виникають у процесі перевірки;

{Пункт 3 частини другої статті 6 в редакції Закону № 406-VII від 04.07.2013}

4) подавати звітність та сплачувати до податкового органу за основним місцем обліку платника єдиного внеску у строки, порядку та за формою, встановленими центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, за погодженням з Пенсійним фондом та фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування. У разі надсилання звітності поштою вона вважається поданою в день отримання відділенням поштового зв'язку від платника єдиного внеску поштового відправлення із звітністю;

{Пункт 4 частини другої статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5462-VI від 16.10.2012; в редакції Закону № 406-VII від 04.07.2013; із змінами, внесеними згідно із Законами № 1258-VII від 13.05.2014, № 77-VIII від 28.12.2014, № 440-IX від 14.01.2020}

5) надавати безоплатно застрахованій особі та на вимогу членів сім'ї померлої застрахованої особи відомості про заробітну плату (дохід), суму сплаченого єдиного внеску та інші відомості про застраховану особу, що подаються до податкового органу;

{Пункт 5 частини другої статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом № 406-VII від 04.07.2013}

6) пред'являти на вимогу застрахованої особи, на користь якої він сплачує єдиний внесок, повідомлення про взяття на облік як платника єдиного внеску та надавати інформацію про сплату єдиного внеску, в тому числі у письмовій формі;

7) перевіряти під час прийняття на роботу наявність у фізичної особи посвідчення застрахованої особи;

{Підпункт 7 частини другої статті 6 (в частині пред'явлення посвідчення застрахованої особи) набирає чинності з 1 січня 2014 року - див. п.1 розділу VIII цього Закону; дію підпункту 7 частини другої статті 6 зупинено до 1 січня 2020 року - див. пункт 1¹ розділу VIII цього Закону}

8) повідомляти у складі звітності про прийняття на роботу фізичної особи, відомості про яку відсутні в Державному реєстрі або яка не пред'явила на вимогу платника єдиного внеску посвідчення застрахованої особи, та подавати необхідні відомості і документи для взяття на облік зазначеної особи;

{Пункт 8 частини другої статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом № 406-VII від 04.07.2013}

{Підпункт 8 частини другої статті 6 (в частині пред'явлення посвідчення застрахованої особи) набирає чинності з 1 січня 2014 року - див. п.1 розділу VIII цього Закону; дію підпункту 8 частини другої статті 6 (в частині пред'явлення посвідчення застрахованої особи) зупинено до 1 січня 2020 року - див. пункт 1¹ розділу VIII цього Закону}

9) отримувати в територіальному органі Пенсійного фонду посвідчення застрахованої особи в порядку, встановленому Пенсійним фондом, та видавати їх застрахованим особам;

{Підпункт 9 частини другої статті 6 набирає чинності з 1 січня 2014 року - див. п.1 розділу VIII цього Закону; дію підпункту 9 частини другої статті 6 зупинено до 1 січня 2020 року - див. пункт 1¹ розділу VIII цього Закону}

10) повідомляти у складі звітності про зміну відомостей, що вносяться до Державного реєстру, про застраховану особу, на користь якої він сплачує єдиний внесок, у десятиденний строк після надходження таких відомостей;

{Пункт 10 частини другої статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом № 406-VII від 04.07.2013}

11) у випадках, передбачених цим Законом і нормативно-правовими актами, прийнятими відповідно до цього Закону, стати на облік в податковому органі як платник єдиного внеску;

{Пункт 11 частини другої статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом № 406-VII від 04.07.2013}

12) виконувати інші вимоги, передбачені цим Законом.

3. Обов'язки, передбачені частиною другою цієї статті, поширюються на платників, зазначених у пунктах 1, 4, 5, 5¹ та 16 частини першої статті 4 цього Закону.

{Частина третя статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законами № 2148-VIII від 03.10.2017, № 2449-VIII від 07.06.2018}

4. У разі державної реєстрації припинення підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця така фізична особа користується правами, виконує обов'язки та несе відповідальність, що передбачені для платника єдиного внеску, в частині діяльності, яка здійснювалася нею як фізичною особою - підприємцем.

{Статтю 6 доповнено частиною четвертою згідно із Законом № 1258-VII від 13.05.2014}

{Текст статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом № 440-IX від 14.01.2020}

Розділ III

ПОРЯДОК НАРАХУВАННЯ, ОБЧИСЛЕННЯ І СПЛАТИ ЄДИНОГО ВНЕСКУ. РОЗМІР ЄДИНОГО ВНЕСКУ

Стаття 7. База нарахування єдиного внеску

1. Єдиний внесок нараховується:

1) для платників, зазначених у пунктах 1 (крім абзацу сьомого), частини першої статті 4 цього Закону, - на суму нарахованої кожній застрахованій особі заробітної плати за видами виплат, які включають основну та додаткову заробітну плату, інші заохочувальні та компенсаційні виплати, у тому числі в натуральній формі, що визначаються відповідно до Закону України "Про оплату праці", та суму винагороди фізичним особам за виконання робіт (надання послуг) за цивільно-правовими договорами;

{Абзац перший пункту 1 частини першої статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законами № 77-VIII від 28.12.2014, № 909-VIII від 24.12.2015}

для платників, зазначених в абзаці сьомому пункту 1 частини першої статті 4 цього Закону, - на суму грошового забезпечення кожної застрахованої особи, оплати перших п'яти днів тимчасової непрацездатності, що здійснюється за рахунок коштів роботодавця, та допомоги по тимчасовій непрацездатності, допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами; допомоги, надбавки або компенсації відповідно до законодавства.

{Абзац другий пункту 1 частини першої статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законами № 231-VII від 14.05.2013, № 77-VIII від 28.12.2014, № 1369-VIII від 17.05.2016}

Нарахування та сплата єдиного внеску за платників, зазначених у абзаці сьомому пункту 1 частини першої статті 4 цього Закону, здійснюється за рахунок коштів державного бюджету в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, але не менше мінімального страхового внеску за кожен особу.

{Абзац третій пункту 1 частини першої статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом № 909-VIII від 24.12.2015}

{Абзац четвертий пункту 1 частини першої статті 7 виключено на підставі Закону № 909-VIII від 24.12.2015}

2) для платників, зазначених у пунктах 4 (крім фізичних осіб - підприємців, які обрали спрощену систему оподаткування), 5 та 5¹ частини першої статті 4 цього Закону, - на суму доходу (прибутку), отриманого від їх діяльності, що підлягає обкладенню податком на доходи фізичних осіб. При цьому сума єдиного внеску не може бути меншою за розмір мінімального страхового внеску на місяць.

{Абзац перший пункту 2 частини першої статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законами № 1774-VIII від 06.12.2016, № 2148-VIII від 03.10.2017}

У разі якщо таким платником не отримано дохід (прибуток) у звітному кварталі або окремому місяці звітного кварталу, такий платник зобов'язаний визначити базу нарахування, але не більше максимальної величини бази нарахування єдиного внеску, встановленої цим Законом. При цьому сума єдиного внеску не може бути меншою за розмір мінімального страхового внеску;

{Абзац другий пункту 2 частини першої статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законами № 1774-VIII від 06.12.2016, № 2148-VIII від 03.10.2017}

{Пункт 2 частини першої статті 7 в редакції № 77-VIII від 28.12.2014}

3) для платників, зазначених у пункті 4 частини першої статті 4 цього Закону, які обрали спрощену систему оподаткування, - на суми, що визначаються такими платниками самостійно для себе, але не більше максимальної величини бази нарахування єдиного внеску, встановленої цим Законом. При цьому сума єдиного внеску не може бути меншою за розмір мінімального страхового внеску;

{Абзац другий пункту 3 частини першої статті 7 виключено на підставі Закону № 2148-VIII від 03.10.2017}

{Пункт 3 частини першої статті 7 в редакції № 77-VIII від 28.12.2014}

4) для платників, зазначених у абзаці сьомому пункту 1 частини першої статті 4 цього Закону, - на суму допомоги по тимчасовій непрацездатності, допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами;

{Абзац перший пункту 4 частини першої статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законами № 231-VII від 14.05.2013, № 909-VIII від 24.12.2015}

{Абзац другий пункту 4 частини першої статті 7 виключено на підставі Закону № 909-VIII від 24.12.2015}

5) для платників, зазначених у пункті 16 частини першої статті 4 цього Закону, - на суми, що визначаються в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Нарахування та сплата єдиного внеску за непрацюючого іншого з подружжя працівника дипломатичної служби, який перебуває за кордоном за місцем довготермінового відрядження такого працівника, з дня направлення по день перетину кордону України у зв'язку з остаточним поверненням в Україну здійснюються за рахунок коштів державного бюджету в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, але не менше мінімального страхового внеску за кожну особу.

{Частина першу статті 7 доповнено пунктом 5 згідно із Законом № 2449-VIII від 07.06.2018}

2. Для осіб, які працюють у сільському господарстві, зайняті на сезонних роботах, виконують роботи (надають послуги) за цивільно-правовими договорами, творчих працівників (архітекторів, художників, артистів, музикантів, композиторів, критиків, мистецтвознавців, письменників, кінематографістів), та інших осіб, які отримують заробітну плату (дохід) за виконану роботу (надані послуги), строк виконання яких перевищує календарний місяць, єдиний внесок нараховується на суму, що визначається шляхом ділення заробітної плати (доходу), виплаченої за результатами роботи, на кількість місяців, за які вона нарахована.

Зазначений порядок нарахування внеску поширюється також на осіб, яким після звільнення з роботи нараховано заробітну плату (дохід) за відпрацьований час або згідно з рішенням суду - середню заробітну плату за вимушений прогул.

3. Нарахування єдиного внеску здійснюється в межах максимальної величини бази нарахування єдиного внеску, встановленої цим Законом.

4. Єдиний внесок нараховується на суми, зазначені в частинах першій і другій цієї статті, не зменшені на суму відрахувань податків, інших обов'язкових платежів, що відповідно до закону сплачуються із зазначених сум, та на суми утримань, що здійснюються відповідно до закону або за договорами позики, придбання товарів та виплат на інші цілі за дорученням отримувача.

5. Єдиний внесок нараховується на суми, зазначені в частинах першій і другій цієї статті, незалежно від джерел їх фінансування, форми, порядку, місця виплати та використання, а також від того, чи виплачені такі суми фактично після їх нарахування до сплати.

{Частина шосту статті 7 виключено на підставі Закону № 909-VIII від 24.12.2015}

7. Перелік видів виплат, на які не нараховується єдиний внесок, затверджується Кабінетом Міністрів України. Не нараховується на виплати та не утримується єдиний внесок з виплат, що компенсуються з бюджету в межах середнього заробітку працівників, призваних на строкову військову службу, військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період або прийнятих на військову службу за контрактом у разі виникнення кризової ситуації, що загрожує національній безпеці, оголошення рішення про проведення мобілізації та /або введення воєнного стану.

{Частина сьома статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законами № 1275-VII від 20.05.2014, № 1669-VII від 02.09.2014, № 909-VIII від 24.12.2015}

Стаття 8. Розмір єдиного внеску та пропорції його розподілу за видами загальнообов'язкового державного соціального страхування

1. Розмір єдиного внеску для кожної категорії платників, визначених цим Законом, та пропорції його розподілу за видами загальнообов'язкового державного соціального страхування встановлюються з урахуванням того, що вони повинні забезпечувати застрахованим особам страхові виплати і соціальні послуги, передбачені законодавством про загальнообов'язкове державне соціальне страхування; фінансування заходів, спрямованих на профілактику страхових випадків; створення резерву коштів для забезпечення страхових виплат та надання соціальних послуг застрахованим особам; покриття адміністративних витрат із забезпечення функціонування системи загальнообов'язкового державного соціального страхування.

2. Єдиний внесок не входить до системи оподаткування.

{Частина друга статті 8 із змінами, внесеними згідно із Законом № 406-VII від 04.07.2013}

3. Кошти, що надходять від сплати єдиного внеску та застосування фінансових санкцій відповідно до цього Закону, не можуть зараховуватися до Державного бюджету України, бюджетів інших рівнів та використовуватися на цілі, не передбачені законодавством про загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

4. Порядок нарахування, обчислення і сплати єдиного внеску визначається цим Законом, в частині адміністрування - Податковим кодексом України, та прийнятими відповідно до них нормативно-правовими актами центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику.

{Частина четверта статті 8 в редакції Закону № 406-VII від 04.07.2013; із змінами, внесеними згідно із Законом № 440-IX від 14.01.2020}

5. Єдиний внесок для платників, зазначених у статті 4 цього Закону, встановлюється у розмірі 22 відсотки до визначеної статтею 7 цього Закону бази нарахування єдиного внеску.

У разі якщо база нарахування єдиного внеску не перевищує розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на місяць, за який отримано дохід, сума єдиного внеску розраховується як добуток розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на місяць, за який отримано дохід (прибуток), та ставки єдиного внеску.

При нарахуванні заробітної плати (доходів) фізичним особам з джерел не за основним місцем роботи ставка єдиного внеску, встановлена цією частиною, застосовується до визначеної бази нарахування незалежно від її розміру.

{Частина п'ята статті 8 із змінами, внесеними згідно із Законами № 5209-VI від 06.09.2012, № 77-VIII від 28.12.2014; в редакції Закону № 909-VIII від 24.12.2015}

{Частина шосту статті 8 виключено на підставі Закону № 909-VIII від 24.12.2015}

{Частина сьому статті 8 виключено на підставі Закону № 909-VIII від 24.12.2015}

{Частина восьму статті 8 виключено на підставі Закону № 909-VIII від 24.12.2015}

{Частина дев'яту статті 8 виключено на підставі Закону № 909-VIII від 24.12.2015}

{Зміни до частини дев'ятої статті 8 див. в Законі № 889-VIII від 10.12.2015}

{Частина десяту статті 8 виключено на підставі Закону № 909-VIII від 24.12.2015}

{Частина одинадцяту статті 8 виключено на підставі Закону № 909-VIII від 24.12.2015}

{Частина дванадцяту статті 8 виключено на підставі Закону № 909-VIII від 24.12.2015}

13. Єдиний внесок для підприємств, установ і організацій, фізичних осіб - підприємців, у тому числі тих, які обрали спрощену систему оподаткування, в яких працюють особи з інвалідністю, встановлюється у розмірі 8,41 відсотка визначеної пунктом 1 частини першої статті 7 цього Закону бази нарахування єдиного внеску для працюючих осіб з інвалідністю.

{Частина тринадцята статті 8 в редакції Закону № 2628-VIII від 23.11.2018}

14. Єдиний внесок для підприємств та організацій всеукраїнських громадських організацій осіб з інвалідністю, зокрема товариств УТОГ та УТОС, в яких кількість осіб з інвалідністю становить не менш як 50 відсотків загальної чисельності працюючих, і за умови, що фонд оплати праці таких осіб з інвалідністю становить не менш як 25 відсотків суми витрат на оплату праці, встановлюється у розмірі 5,3 відсотка визначеної пунктом 1 частини першої статті 7 цього Закону бази нарахування єдиного внеску.

Єдиний внесок для підприємств та організацій громадських організацій осіб з інвалідністю, в яких кількість осіб з інвалідністю становить не менш як 50 відсотків загальної чисельності працюючих, і за умови, що фонд оплати праці таких осіб з інвалідністю становить не менш як 25 відсотків суми витрат на оплату праці, встановлюється у розмірі 5,5 відсотка визначеної пунктом 1 частини першої статті 7 цього Закону бази нарахування єдиного внеску для працюючих осіб з інвалідністю.

{Частина п'ятнадцяту статті 8 виключено на підставі Закону № 1621-VII від 31.07.2014}

{Частина шістнадцяту статті 8 виключено на підставі Закону № 5455-VI від 16.10.2012}

{Частина сімнадцяту статті 8 виключено на підставі Закону № 5455-VI від 16.10.2012}

{Частина вісімнадцяту статті 8 виключено на підставі Закону № 1621-VII від 31.07.2014}

{Частина дев'ятнадцяту статті 8 виключено на підставі Закону № 5455-VI від 16.10.2012}

{Частина двадцяту статті 8 виключено на підставі Закону № 5455-VI від 16.10.2012}

{Частина двадцять першу статті 8 виключено на підставі Закону № 5455-VI від 16.10.2012}

{Частина двадцять другу статті 8 виключено на підставі Закону № 5455-VI від 16.10.2012}

{Частина двадцять третю статті 8 виключено на підставі Закону № 1621-VII від 31.07.2014}

{Частина двадцять четверту статті 8 виключено на підставі Закону № 5455-VI від 16.10.2012}

{Частина двадцять п'яту статті 8 виключено на підставі Закону № 5455-VI від 16.10.2012}

{Частина двадцять шосту статті 8 виключено на підставі Закону № 5455-VI від 16.10.2012}

27. Суми фінансових санкцій розподіляються відповідно до пропорцій, визначених для розподілу єдиного внеску.

28. У разі необхідності центральні органи виконавчої влади, що забезпечують формування державної політики у сферах праці, трудових відносин та зайнятості населення, соціального захисту населення, за пропозицією центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, правлінь відповідних фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування подає узгоджені зі сторонами соціального діалогу зміни розміру єдиного внеску для внесення їх на розгляд Верховної Ради України та пропорції розподілу за видами загальнообов'язкового державного соціального страхування для їх затвердження Кабінетом Міністрів України.

{Абзац перший частини двадцять восьмої статті 8 із змінами, внесеними згідно із Законом № 406-VII від 04.07.2013; в редакції Закону № 1621-VII від 31.07.2014; із змінами, внесеними згідно із Законами № 341-IX від 05.12.2019, № 440-IX від 14.01.2020}

{Абзац другий частини двадцять восьмої статті 8 виключено на підставі Закону № 909-VIII від 24.12.2015}

Розрахунок розподілу єдиного внеску за видами загальнообов'язкового державного соціального страхування проводиться на підставі звітності про нарахування єдиного внеску за результатами попереднього року.

{Частина двадцять восьму статті 8 доповнено абзацом третім згідно із Законом № 5455-VI від 16.10.2012}

Стаття 9. Порядок обчислення і сплати єдиного внеску

1. Єдиний внесок обчислюється виключно у національній валюті, у тому числі з виплат (доходу), що здійснюються в натуральній формі.

Обчислення єдиного внеску із сум, виражених в іноземній валюті (крім випадків сплати єдиного внеску в іноземній валюті, передбачених абзацами другим - четвертим частини п'ятої цієї статті), здійснюється шляхом перерахування зазначених сум у національну валюту України за офіційним курсом національної валюти до іноземної валюти, установленим Національним банком України на день обчислення єдиного внеску.

{Абзац другий частини першої статті 9 в редакції Закону № 184-VII від 04.04.2013}

2. Обчислення єдиного внеску здійснюється на підставі бухгалтерських та інших документів, відповідно до яких провадиться нарахування (обчислення) або які підтверджують нарахування (обчислення) виплат (доходу), на які відповідно до цього Закону нараховується єдиний внесок.

3. Обчислення єдиного внеску податковими органами у випадках, передбачених цим Законом, здійснюється на підставі актів перевірки правильності нарахування та сплати єдиного внеску, звітності, що подається платниками до податкових органів, бухгалтерських та інших документів, що підтверджують суми виплат (доходу), на суми яких (якого) відповідно до цього Закону нараховується єдиний внесок.

{Частина третя статті 9 із змінами, внесеними згідно із Законом № 406-VII від 04.07.2013}

4. Обчислення єдиного внеску за минулі періоди, крім випадків сплати єдиного внеску згідно з частиною п'ятою статті 10 цього Закону, здійснюється виходячи з розміру єдиного внеску, що діяв на день нарахування (обчислення, визначення) заробітної плати (доходу), на яку відповідно до цього Закону нараховується єдиний внесок.

{Частина четверта статті 9 в редакції Закону № 184-VII від 04.04.2013}

5. Сплата єдиного внеску здійснюється у національній валюті шляхом внесення відповідних сум єдиного внеску на рахунки податкових органів, відкриті в центральному органі виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів для його зарахування, крім єдиного внеску, який сплачується в іноземній валюті розташованими за межами України підприємствами, установами, організаціями (у тому числі міжнародними) за працюючих у них громадян України та громадянами України, які працюють або постійно проживають за межами України, відповідно до договорів про добровільну участь у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування (далі - договір про добровільну участь).

{Абзац перший частини п'ятої статті 9 із змінами, внесеними згідно із Законом № 406-VII від 04.07.2013}

Сплата єдиного внеску згідно з договорами про добровільну участь особами, зазначеними в абзаці п'ятому частини першої статті 10 цього Закону (з числа осіб, які працюють або постійно проживають за межами України), та у випадках, передбачених частиною дев'ятою статті 10 цього Закону, в іноземній валюті здійснюється на поточний рахунок податкового органу, відкритий в уповноваженому банку України.

{Абзац другий частини п'ятої статті 9 із змінами, внесеними згідно із Законами № 406-VII від 04.07.2013, № 1774-VIII від 06.12.2016}

Кошти єдиного внеску, що надійшли в іноземній валюті, після її продажу за курсом продажу безготівкової іноземної валюти за гривні та утримання уповноваженим банком комісійної винагороди за здійснення операції з продажу іноземної валюти зараховуються на відповідні рахунки податкових органів, відкриті в центральному органі виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів.

{Абзац третій частини п'ятої статті 9 із змінами, внесеними згідно із Законом № 406-VII від 04.07.2013}

Облік єдиного внеску, сплаченого в іноземній валюті, та внесення відомостей до Державного реєстру здійснюються у гривнях податковими органами за місцем реєстрації (останнім місцем проживання) громадянина в Україні на підставі копій платіжних документів, що підтверджують сплату єдиного внеску.

{Абзац четвертий частини п'ятої статті 9 із змінами, внесеними згідно із Законом № 406-VII від 04.07.2013}

{Частина п'ята статті 9 в редакції Закону № 184-VII від 04.04.2013}

6. Для зарахування єдиного внеску в центральному органі виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, та його територіальних органах відкриваються в установленому порядку небюджетні рахунки відповідному податковому органу. Зазначені рахунки відкриваються виключно для обслуговування коштів єдиного внеску;

{Абзац перший частини шостої статті 9 в редакції Закону № 406-VII від 04.07.2013}

Обслуговування коштів єдиного внеску здійснюється згідно з положенням про рух коштів, що затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, Пенсійним фондом та фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування.

{Абзац другий частини шостої статті 9 в редакції Закону № 406-VII від 04.07.2013; із змінами, внесеними згідно із Законом № 440-IX від 14.01.2020}

Розрахункове обслуговування податкового органу здійснюється відповідно до умов договорів між центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, і власниками рахунків.

{Абзац третій частини шостої статті 9 із змінами, внесеними згідно із Законом № 406-VII від 04.07.2013}

7. Єдиний внесок сплачується шляхом перерахування платником безготівкових коштів з його банківського рахунку.

Платники, зазначені в абзацах третьому та четвертому пункту 1 частини першої статті 4 цього Закону, які не мають банківського рахунку, сплачують внесок шляхом готівкових розрахунків через банки чи відділення зв'язку.

8. Платники єдиного внеску, крім платників, зазначених у пунктах 4, 5 та 5¹ частини першої статті 4 цього Закону, зобов'язані сплачувати єдиний внесок, нарахований за календарний місяць, не пізніше 20 числа наступного місяця, крім гірничих підприємств, які зобов'язані сплачувати єдиний внесок, нарахований за календарний місяць, не пізніше 28 числа наступного місяця.

{Абзац перший частини восьмої статті 9 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4676-VI від 15.05.2012; в редакції Закону № 5292-VI від 18.09.2012; із змінами, внесеними згідно із Законом № 2148-VIII від 03.10.2017}

При цьому платники, зазначені у пункті 1 частини першої статті 4 цього Закону, під час кожної виплати заробітної плати (доходу, грошового забезпечення), на суми якої (якого) нараховується єдиний внесок, одночасно з видачею зазначених сум зобов'язані сплачувати нарахований на ці виплати єдиний внесок у розмірі, встановленому для таких платників (авансові платежі). Винятком є випадки, якщо внесок, нарахований на ці виплати, вже сплачений у строки, встановлені абзацом першим цієї частини, або за результатами звірення платника з податковим органом за платником визнана переплата єдиного внеску, сума якої перевищує суму внеску, що підлягає сплаті, або дорівнює їй. Кошти перераховуються одночасно з отриманням (перерахуванням) коштів на оплату праці (виплату доходу, грошового забезпечення), у тому числі в безготівковій чи натуральній формі. При цьому фактичним отриманням (перерахуванням) коштів на оплату праці (виплату доходу, грошового забезпечення) вважається отримання відповідних сум готівкою, зарахування на рахунок одержувача, перерахування за дорученням одержувача на будь-які цілі, отримання товарів (послуг) або будь-яких інших матеріальних цінностей у рахунок зазначених виплат, фактичне здійснення з таких виплат відрахувань згідно із законодавством або виконавчими документами чи будь-яких інших відрахувань.

{Абзац другий частини восьмої статті 9 в редакції Закону № 406-VII від 04.07.2013}

Платники єдиного внеску, зазначені у пунктах 4, 5 та 5¹ частини першої статті 4 цього Закону, зобов'язані сплачувати єдиний внесок, нарахований за календарний квартал, до 20 числа місяця, що настає за кварталом, за який сплачується єдиний внесок.

{Абзац третій частини восьмої статті 9 в редакції Закону № 5292-VI від 18.09.2012; із змінами, внесеними згідно із Законом № 77-VIII від 28.12.2014; в редакції Закону № 2148-VIII від 03.10.2017}

{Абзац четвертий частини восьмої статті 9 виключено на підставі Закону № 2148-VIII від 03.10.2017}

Періодом, за який платники єдиного внеску подають звітність до податкового органу (звітним періодом), є календарний місяць, крім платників, зазначених у пунктах 4 і 5 частини першої статті 4 цього Закону, для яких звітним періодом є календарний рік. У разі державної реєстрації припинення підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця її останнім звітним періодом є період з дня закінчення попереднього звітного періоду до дня державної реєстрації припинення підприємницької діяльності такої фізичної особи.

{Абзац п'ятий частини восьмої статті 9 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4676-VI від 15.05.2012; в редакції Закону № 5292-VI від 18.09.2012; із змінами, внесеними згідно із Законами № 406-VII від 04.07.2013, № 1258-VII від 13.05.2014}

{Частина дев'яту статті 9 виключено на підставі Закону № 1774-VIII від 06.12.2016}

10. Днем сплати єдиного внеску вважається:

1) у разі перерахування сум єдиного внеску з рахунку платника на відповідні рахунки податкового органу - день списання банком або центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, суми платежу з рахунку платника незалежно від часу її зарахування на рахунок податкового органу;

{Пункт 1 частини десятої статті 9 із змінами, внесеними згідно із Законом № 406-VII від 04.07.2013}

2) у разі сплати єдиного внеску готівкою - день прийняття до виконання банком або іншою установою - членом платіжної системи документа на переказ готівки разом із сумою коштів у готівковій формі;

3) у разі сплати єдиного внеску в іноземній валюті - день надходження коштів на відповідні рахунки податкових органів, відкриті в центральному органі виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів.

{Частина десяту статті 9 доповнено пунктом 3 згідно із Законом № 184-VII від 04.04.2013; із змінами, внесеними згідно із Законом № 406-VII від 04.07.2013}

11. У разі несвоєчасної або не в повному обсязі сплати єдиного внеску до платника застосовуються фінансові санкції, передбачені цим Законом, а посадові особи, винні в порушенні законодавства про збір та ведення обліку єдиного внеску, несуть дисциплінарну, адміністративну, цивільно-правову або кримінальну відповідальність згідно із законом.

12. Єдиний внесок підлягає сплаті незалежно від фінансового стану платника.

За наявності у платника єдиного внеску одночасно із зобов'язаннями із сплати єдиного внеску зобов'язань із сплати податків, інших обов'язкових платежів, передбачених законом, або зобов'язань перед іншими кредиторами зобов'язання із сплати єдиного внеску виконуються в першу чергу і мають пріоритет перед усіма іншими зобов'язаннями, крім зобов'язань з виплати заробітної плати (доходу).

13. Суми помилково сплаченого єдиного внеску зараховуються в рахунок майбутніх платежів єдиного внеску або повертаються платникам у порядку і строки, визначені центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, Пенсійним фондом та фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування.

{Частина 13 статті 9 в редакції Закону № 406-VII від 04.07.2013; із змінами, внесеними згідно із Законом № 440-IX від 14.01.2020}

14. Єдиний внесок, що відповідно до цього Закону підлягає сплаті із сум виплат за період з дня виникнення у платника відповідного зобов'язання до дня включення податковим органом даних про такого платника до реєстру страхувальників Державного реєстру, сплачується (стягується) на загальних підставах відповідно до цього Закону за зазначений період.

{Частина 14 статті 9 із змінами, внесеними згідно із Законом № 406-VII від 04.07.2013}

{Текст статті 9 із змінами, внесеними згідно із Законом № 440-IX від 14.01.2020}

Стаття 10. Добровільна сплата єдиного внеску

1. Платниками, які мають право на добровільну сплату єдиного внеску, є:

{Абзац другий частини першої статті 10 виключено на підставі Закону № 909-VIII від 24.12.2015}

члени особистого селянського господарства, якщо вони не належать до осіб, які підлягають страхуванню;

{Абзац третій частини першої статті 10 в редакції Законів № 909-VIII від 24.12.2015, № 2148-VIII від 03.10.2017}

{Абзац четвертий частини першої статті 10 виключено на підставі Закону № 909-VIII від 24.12.2015}

особи, які досягли 16-річного віку та не перебувають у трудових відносинах з роботодавцями, визначеними пунктом 1 частини першої статті 4, та не належать до платників єдиного внеску, визначених пунктами 4, 5 та 5¹ частини першої статті 4 цього Закону, у тому числі іноземці та особи без громадянства, які постійно проживають або працюють в Україні, громадяни України, які працюють або постійно проживають за межами України, якщо інше не встановлено міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, - на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування.

{Частину першу статті 10 доповнено абзацом п'ятим згідно із Законом № 184-VII від 04.04.2013; із змінами, внесеними згідно із Законами № 909-VIII від 24.12.2015, № 2148-VIII від 03.10.2017}

2. Особи, зазначені в частині першій цієї статті, беруть добровільну участь у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування протягом строку, визначеного в договорі про добровільну участь у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування, але не менше одного року (крім договорів про одноразову сплату).

{Частина друга статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законом № 909-VIII від 24.12.2015}

3. Особи, зазначені в частині першій цієї статті, подають до податкового органу за місцем проживання відповідну заяву в порядку та за формою, встановленими центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, за погодженням з Пенсійним фондом та фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування.

{Абзац перший частини третьої статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законами № 406-VII від 04.07.2013, № 440-IX від 14.01.2020}

Податковий орган, що отримав заяву про добровільну участь у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування, має право перевіряти викладені в заяві відомості та вимагати від особи, яка подала заяву, документи, що підтверджують зазначені відомості.

{Абзац другий частини третьої статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законом № 406-VII від 04.07.2013}

З особою, яка подала заяву про добровільну участь у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування, податковим органом в строк не пізніше ніж 30 календарних днів з дня отримання заяви укладається договір про добровільну участь відповідно до типового договору, що затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, за погодженням з Пенсійним фондом та фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування.

{Абзац третій частини третьої статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законами № 184-VII від 04.04.2013, № 406-VII від 04.07.2013, № 440-IX від 14.01.2020}

4. У договорі про добровільну участь зазначаються:

назва документа;

відомості про особу, які вносяться до системи персоніфікованого обліку (частина третя статті 20 цього Закону);

{Абзац четвертий частини четвертої статті 10 виключено на підставі Закону № 909-VIII від 24.12.2015}

строк дії договору;

порядок сплати єдиного внеску та рахунки, на які він має сплачуватися;

умови набуття застрахованою особою права на виплати за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням відповідно до закону;

умови розірвання договору;

права та обов'язки сторін, відповідальність сторін за невиконання або неналежне виконання умов договору;

інші умови за згодою сторін або передбачені типовим договором про добровільну участь, що не суперечать законодавству про загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Договір про добровільну участь набирає чинності з дня його підписання.

5. Договором про добровільну участь може бути передбачена одноразова сплата особою єдиного внеску за попередні періоди, в яких особа не підлягала загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню (у тому числі за період з 1 січня 2004 року по 31 грудня 2010 року). Сума сплаченого єдиного внеску за кожен місяць такого періоду не може бути меншою за мінімальний страховий внесок на дату укладення договору, помножений на коефіцієнт 2.

В усіх випадках ця сума не може бути більшою за суму єдиного внеску, обчисленого виходячи з максимальної величини бази нарахування єдиного внеску, встановленої на дату укладення договору.

Одноразова сплата особою єдиного внеску за попередні періоди, передбачена цією частиною, може бути здійснена за окремим договором, укладеним у порядку, передбаченому частинами першою, третьою та четвертою цієї статті.

{Частина п'ята статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законами № 184-VII від 04.04.2013, № 77-VIII від 28.12.2014; в редакції Закону № 2148-VIII від 03.10.2017}

6. Єдиний внесок для осіб, які мають право на добровільну сплату внеску, встановлюється у розмірі, визначеному статтею 8 цього Закону (крім випадків одноразової сплати, передбачених частиною п'ятою цієї статті).

{Частина шоста статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законами № 184-VII від 04.04.2013, № 1166-VII від 27.03.2014, № 1621-VII від 31.07.2014, № 77-VIII від 28.12.2014; в редакції Закону № 909-VIII від 24.12.2015; із змінами, внесеними згідно із Законом № 2148-VIII від 03.10.2017}

7. Податковий орган відмовляє в укладенні договору про добровільну участь у разі, якщо особа:

{Абзац перший частини сьомої статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законом № 406-VII від 04.07.2013}

підлягає загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню;

не відповідає іншим вимогам, визначеним частиною першою цієї статті;

подала неповні або недостовірні відомості;

раніше уклала договір про добровільну участь, дія якого не припинена або за яким не виконано передбачені договором умови;

бажає укласти договір на строк менше одного року.

В інших випадках відмова в укладенні договору про добровільну участь не допускається.

8. Договір про добровільну участь може бути достроково розірваний:

1) застрахованою особою:

за її бажанням, якщо договір діяв не менше одного року;

у разі систематичного порушення умов договору територіальним податковим органом;

{Абзац третій пункту 1 частини восьмої статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законом № 909-VIII від 24.12.2015}

2) податковим органом у разі:

{Абзац перший пункту 2 частини восьмої статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законом № 406-VII від 04.07.2013}

набуття застрахованою особою відповідно до цього Закону зобов'язань щодо участі в системі загальнообов'язкового державного соціального страхування;

виникнення обставин, що не відповідають визначеним цим Законом вимогам до осіб, які мають право брати добровільну участь у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування;

систематичного порушення застрахованою особою умов договору;

смерті застрахованої особи;

3) за згодою сторін, якщо договір діяв не менше одного року.

В інших випадках дострокове розірвання договору про добровільну участь не допускається.

9. Участь у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування (крім загальнообов'язкового державного соціального страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності) громадян України, які працюють у розташованих за межами України підприємствах, установах, організаціях (у тому числі міжнародних), може здійснюватися відповідно до договорів про добровільну участь, укладених центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, з такими підприємствами, установами, організаціями (у тому числі міжнародними).

{Абзац першої частини дев'ятої статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законами № 909-VIII від 24.12.2015, № 1774-VIII від 06.12.2016, № 440-IX від 14.01.2020}

У договорі про добровільну участь, крім відомостей, передбачених частиною четвертою цієї статті, зазначаються:

порядок обліку платежів в податкових органах;

{Абзац третьої частини дев'ятої статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законом № 406-VII від 04.07.2013}

дата набрання чинності договором.

Єдиний внесок для осіб, зазначених в абзаці першому цієї частини, встановлюється у розмірі, визначеному статтею 8 цього Закону.

{Абзац п'ятий частини дев'ятої статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законом № 909-VIII від 24.12.2015}

{Статтю 10 доповнено частиною дев'ятою згідно із Законом № 184-VII від 04.04.2013}

{Текст статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законом № 440-IX від 14.01.2020}

Стаття 11. Порядок розподілу страхових коштів за видами загальнообов'язкового державного соціального страхування

1. Страхові кошти, акумульовані на централізованих рахунках податкових органів, автоматично перераховуються не пізніше наступного операційного дня після їх зарахування на централізовані рахунки Пенсійного фонду, фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, на рахунки Накопичувального пенсійного фонду (далі - Накопичувальний фонд), а у випадках, передбачених законом, - недержавних пенсійних фондів відповідно до визначених законом пропорцій.

Обмін інформацією щодо перерахованих на рахунки податкових органів страхових коштів здійснюється у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, за погодженням з Пенсійним фондом та фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування, центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів.

{Абзац другий частини першої статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законом № 440-IX від 14.01.2020}

{Частина перша статті 11 в редакції Закону № 406-VII від 04.07.2013}

2. Із страховими коштами, акумульованими на рахунках податкових органів, здійснюються такі операції:

{Абзац перший частини 2 статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законом № 406-VII від 04.07.2013}

1) перерахування на рахунки Пенсійного фонду фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, Накопичувального фонду, а у випадках, передбачених законом, - недержавних пенсійних фондів відповідно до встановлених законом пропорцій розподілу за видами загальнообов'язкового державного соціального страхування;

{Пункт 1 частини другої статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законами № 3668-VI від 08.07.2011, № 406-VII від 04.07.2013}

2) повернення платникам єдиного внеску надміру або помилково сплачених сум;

3) повернення безпідставно стягнених сум єдиного внеску (абзац другий частини третьої статті 26 цього Закону).

3. Кошти фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування обслуговуються центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, на безоплатній основі.

{Текст статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законом № 440-IX від 14.01.2020}

Розділ IV

ПОВНОВАЖЕННЯ ПОДАТКОВИХ ОРГАНІВ, ПЕНСІЙНОГО ФОНДУ ЩОДО ЗБОРУ ТА ОБЛІКУ ЄДИНОГО ВНЕСКУ

{Назва розділу IV в редакції Закону № 406-VII від 04.07.2013; із змінами, внесеними згідно із Законом № 440-IX від 14.01.2020}

Стаття 12. Завдання та функції центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування

{Назва статті 12 із змінами, внесеними згідно із Законом № 440-IX від 14.01.2020}

1. Завданнями центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, є забезпечення адміністрування єдиного внеску шляхом його збору, ведення обліку надходжень від його сплати та здійснення контролю за сплатою єдиного внеску.

{Частина перша статті 12 із змінами, внесеними згідно із Законом № 440-IX від 14.01.2020}

2. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, відповідно до покладених на нього завдань:

{Абзац перший частини другої статті 12 із змінами, внесеними згідно із Законом № 440-IX від 14.01.2020}

1) аналізує та спільно з Пенсійним фондом та фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування прогнозує надходження коштів від сплати єдиного внеску;

2) забезпечує збір та ведення обліку надходжень від сплати єдиного внеску;

3) здійснює контроль за додержанням законодавства про збір та ведення обліку єдиного внеску, правильністю нарахування, обчислення, повнотою і своєчасністю сплати єдиного внеску;

4) подає центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, пропозиції щодо встановлення форм, строків і порядку прийняття та обробки звітності, зокрема в електронній формі, від платників щодо нарахування, обчислення та сплати єдиного внеску;

{Пункт 4 частини другої статті 12 в редакції Закону № 440-IX від 14.01.2020}

5) формує та веде реєстр страхувальників Державного реєстру, здійснює заходи щодо забезпечення доступу до даних Державного реєстру відповідно до цього Закону;

6) взаємодіє в установленому законодавством порядку з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, міністерствами, іншими центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами і організаціями, Пенсійним фондом та фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування;

7) узагальнює практику застосування законодавства про збір та ведення обліку єдиного внеску;

8) надає роз'яснення з питань застосування законодавства про збір та ведення обліку єдиного внеску;

9) укладає з розташованими за межами України підприємствами, установами, організаціями (у тому числі міжнародними) договори про добровільну участь працюючих у них громадян України;

10) здійснює інші функції, передбачені законодавством

{Стаття 12 в редакції Закону № 406-VII від 04.07.2013}

Стаття 12¹. Функції Пенсійного фонду

1. Пенсійний фонд відповідно до покладених на нього завдань:

1) формує та веде реєстр застрахованих осіб Державного реєстру, здійснює заходи щодо надання інформації з Державного реєстру відповідно до цього Закону;

2) взаємодіє в установленому законодавством порядку з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, міністерствами, іншими центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами і організаціями та фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування;

3) здійснює контроль, у тому числі спільно з податковими органами, за достовірністю відомостей про осіб, які підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню;

4) бере участь в аналізі та прогнозі надходження коштів від сплати єдиного внеску;

5) здійснює інші функції, передбачені законодавством

{Закон доповнено статтею 12¹ згідно із Законом № 406-VII від 04.07.2013; із змінами, внесеними згідно із Законом № 440-IX від 14.01.2020}

Стаття 13. Права податкових органів

1. Податкові органи мають право:

1) отримувати безоплатно від органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій незалежно від форми власності, виду діяльності та господарювання і від осіб, які провадять незалежну професійну діяльність, фізичних осіб - підприємців відомості про нарахування, обчислення і сплату єдиного внеску, а також інші відомості, необхідні для виконання податковими органами функцій, передбачених цим Законом;

{Пункт 1 частини першої статті 13 із змінами, внесеними згідно із Законом № 909-VIII від 24.12.2015}

2) проводити перевірки на підприємствах, в установах і організаціях, у осіб, які провадять незалежну професійну діяльність, фізичних осіб - підприємців бухгалтерських книг, звітів, кошторисів та інших документів про нарахування, обчислення та сплату єдиного внеску,

достовірності відомостей, поданих до Державного реєстру, отримувати необхідні пояснення, довідки і відомості (зокрема письмові) з питань, що виникають під час такої перевірки.

Документальні та камеральні перевірки проводяться у порядку, встановленому Податковим кодексом України;

{Пункт 2 частини першої статті 13 із змінами, внесеними згідно із Законом № 909-VIII від 24.12.2015}

3) вимагати від керівників та інших посадових осіб підприємств, установ і організацій, осіб, які провадять незалежну професійну діяльність, а також від фізичних осіб - підприємців усунення виявлених порушень законодавства про збір та ведення обліку єдиного внеску;

{Пункт 3 частини першої статті 13 із змінами, внесеними згідно із Законом № 909-VIII від 24.12.2015}

4) вилучати в установленому законодавством порядку у підприємств, установ і організацій, осіб, які провадять незалежну професійну діяльність, фізичних осіб - підприємців копії документів, що підтверджують заниження розміру заробітної плати (доходу) та інших виплат, на які нараховується єдиний внесок;

{Пункт 4 частини першої статті 13 із змінами, внесеними згідно із Законом № 909-VIII від 24.12.2015}

5) ініціювати застосування до платників єдиного внеску судових процедур банкрутства;

6) застосовувати фінансові санкції, передбачені цим Законом;

7) стягувати з платників несплачені суми єдиного внеску;

8) порушувати в установленому законом порядку питання про притягнення до відповідальності осіб, винних у порушенні законодавства про збір та ведення обліку єдиного внеску;

9) у разі виявлення фактів порушення порядку нарахування, обчислення і сплати єдиного внеску звертатися в установленому законом порядку до відповідних правоохоронних органів;

10) здійснювати інші функції, передбачені законодавством.

{Стаття 13 в редакції Закону № 406-VII від 04.07.2013; із змінами, внесеними згідно із Законом № 440-IX від 14.01.2020}

Стаття 13¹. Права Пенсійного фонду та його територіальних органів

1. Пенсійний фонд та його територіальні органи мають право:

1) отримувати безоплатно від органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій незалежно від форми власності, виду діяльності та господарювання і від фізичних осіб - підприємців відомості, необхідні для виконання органами Пенсійного фонду функцій, передбачених цим Законом;

2) брати участь у планових перевірках, які проводяться податковими органами, для перевірки достовірності відомостей, поданих до реєстру застрахованих осіб Державного реєстру, та у випадках, передбачених законом, проводити позапланові перевірки бухгалтерських книг, звітів, кошторисів та інших документів страхувальників щодо достовірності відомостей, поданих до реєстру застрахованих осіб або для призначення пенсій, отримувати необхідні пояснення, довідки і відомості з питань, що виникають під час таких перевірок;

3) надавати консультації з питань відомостей, поданих до реєстру застрахованих осіб Державного реєстру, та ведення цього реєстру;

4) у разі виявлення за результатами перевірки поданих страхувальником недостовірних відомостей про застрахованих осіб видавати приписи щодо усунення цих порушень, у разі їх невиконання у місячний строк - вносити відповідні зміни до реєстру застрахованих осіб Державного реєстру;

5) притягувати до адміністративної відповідальності осіб, винних у порушеннях, пов'язаних з поданням недостовірних відомостей, що використовуються у реєстрі застрахованих осіб;

5¹) у разі виявлення за результатами аналізу даних реєстру застрахованих осіб Державного реєстру недостовірних відомостей про застрахованих осіб вимагати від платників єдиного внеску інформацію про ці відомості та усунення порушень;

{Частина першу статті 13¹ доповнено пунктом 5¹ згідно із Законом № 1774-VIII від 06.12.2016}

6) здійснювати інші функції, передбачені законодавством.

{Закон доповнено статтею 13¹ згідно із Законом № 406-VII від 04.07.2013; із змінами, внесеними згідно із Законом № 440-IX від 14.01.2020}

Стаття 14. Обов'язки податкових органів

1. Податкові органи зобов'язані:

1) надавати на безоплатній основі інформацію з реєстру страхувальників Державного реєстру Пенсійному фонду та фондам загальнообов'язкового державного соціального страхування, органам праці та соціального захисту населення, центральному органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю, в порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, за погодженням з Пенсійним фондом, фондами загальнообов'язкового державного соціального

страхування та центральними органами виконавчої влади, що забезпечують формування державної політики у сферах праці, трудових відносин та зайнятості населення, соціального захисту населення;

{Пункт 1 частини першої статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законами № 341-IX від 05.12.2019, № 440-IX від 14.01.2020}

2) щокварталу інформувати Кабінет Міністрів України про основні показники сплати єдиного внеску. Перелік показників, порядок та строки інформування визначаються Кабінетом Міністрів України;

3) здійснювати контроль за дотриманням платниками єдиного внеску вимог цього Закону;

4) забезпечувати своєчасне внесення відомостей до реєстру страхувальників Державного реєстру;

5) здійснювати контроль за достовірністю відомостей, поданих до реєстру страхувальників Державного реєстру;

6) надавати безоплатно платникам єдиного внеску в усній та письмовій формі консультації з питань застосування законодавства про збір та ведення обліку єдиного внеску, роз'яснювати їхні права і обов'язки;

7) за вимогою платників, зазначених у пунктах 1, 4 і 5 частини першої статті 4 цього Закону, проводити звірення сум нарахування та сплати ними єдиного внеску.

{Пункт 8 частини першої статті 14 виключено на підставі Закону № 440-IX від 14.01.2020}

{Стаття 14 в редакції Закону № 406-VII від 04.07.2013; текст статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом № 440-IX від 14.01.2020}

Стаття 14¹. Обов'язки Пенсійного фонду та його територіальних органів

1. Пенсійний фонд та його територіальні органи зобов'язані:

1) надавати на безоплатній основі інформацію з реєстру застрахованих осіб Державного реєстру податковим органам, фондам загальнообов'язкового державного соціального страхування, органам праці та соціального захисту в порядку, визначеному Пенсійним фондом за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, центральними органами виконавчої влади, що забезпечують формування державної політики у сферах праці, трудових відносин та зайнятості населення, соціального захисту населення, та фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування;

{Пункт 1 частини першої статті 14¹ із змінами, внесеними згідно із Законами № 341-IX від 05.12.2019, № 440-IX від 14.01.2020}

2) забезпечувати своєчасне внесення відомостей до реєстру застрахованих осіб Державного реєстру;

3) здійснювати контроль за достовірністю відомостей, поданих до реєстру застрахованих осіб Державного реєстру;

4) надавати безоплатно на вимогу застрахованих осіб інформацію, що міститься на їх персональних облікових картках у реєстрі застрахованих осіб Державного реєстру.

{Закон доповнено статтею 14¹ згідно із Законом № 406-VII від 04.07.2013}

{Статтю 15 виключено на підставі Закону № 406-VII від 04.07.2013}

Розділ V

ДЕРЖАВНИЙ РЕЄСТР ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВОГО ДЕРЖАВНОГО СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ

Стаття 16. Призначення та структура Державного реєстру

{Назва статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законом № 406-VII від 04.07.2013}

1. Державний реєстр створюється для забезпечення:

{Абзац перший частини першої статті 16 в редакції Закону № 406-VII від 04.07.2013}

ведення обліку платників і застрахованих осіб у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування та їх ідентифікації;

накопичення, зберігання та автоматизованої обробки інформації про сплату платниками єдиного внеску та про набуття застрахованими особами права на отримання страхових виплат за окремими видами загальнообов'язкового державного соціального страхування;

нарахування та обліку виплат за окремими видами загальнообов'язкового державного соціального страхування.

2. Державний реєстр складається з реєстру страхувальників і реєстру застрахованих осіб.

3. Ведення реєстру страхувальників Державного реєстру здійснюється на підставі положення, що затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, за погодженням з Пенсійним фондом та фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Ведення реєстру застрахованих осіб Державного реєстру здійснюється на підставі положення, що затверджується Пенсійним фондом за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, та фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування.

{Частина третя статті 16 в редакції Закону № 406-VII від 04.07.2013; із змінами, внесеними згідно із Законом № 440-IX від 14.01.2020}

Стаття 17. Використання інформації з Державного реєстру

1. Інформація з Державного реєстру використовується з додержанням вимог законів України "Про інформацію" та "Про захист персональних даних" виключно для потреб, визначених цим Законом та законами з окремих видів загальнообов'язкового державного соціального страхування, а також для призначення всіх видів державної соціальної допомоги та субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива, виявлення фактів використання праці неоформлених працівників та порушень законодавства про працю роботодавцями, банками, підприємствами, установами та організаціями з метою її використання для обслуговування громадян (за їхньою згодою або у випадках та порядку, встановлених законодавством у сфері захисту персональних даних) для аналізу зайнятості випускників закладів професійної (професійно-технічної) освіти, фахової передвищої та вищої освіти та для обміну інформацією з Централізованим банком даних з проблем інвалідності.

{Абзац перший частини першої статті 17 із змінами, внесеними згідно з Законами № 2148-VIII від 03.10.2017, № 2745-VIII від 06.06.2019}

Інформація з реєстру застрахованих осіб Державного реєстру може надаватися роботодавцям, банкам, підприємствам, установам та організаціям з метою її використання для обслуговування громадян (за їхньою згодою або у випадках та порядку, встановлених законодавством у сфері захисту персональних даних).

{Частина першу статті 17 доповнено абзацом другим згідно з Законом № 2148-VIII від 03.10.2017; із змінами, внесеними згідно з Законом № 440-IX від 14.01.2020}

Інформація з Державного реєстру може надаватися центральним органам виконавчої влади та державним підприємствам, що належать до сфери їх управління, з метою аналізу зайнятості випускників закладів професійної (професійно-технічної) освіти, фахової передвищої та вищої освіти.

{Частина першу статті 17 доповнено абзацом третім згідно з Законом № 2745-VIII від 06.06.2019}

{Частина перша статті 17 в редакції Закону № 406-VII від 04.07.2013; із змінами, внесеними згідно із Законами № 1170-VII від 27.03.2014, № 1774-VIII від 06.12.2016}

2. Між центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, та Пенсійним фондом, що ведуть Державний реєстр, та фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування здійснюється обмін інформацією на безоплатній основі в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, та центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах трудових відносин, соціального захисту населення, за погодженням з Пенсійним фондом та фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування.

{Частина друга статті 17 в редакції Законів № 406-VII від 04.07.2013, № 440-IX від 14.01.2020}

3. Пенсійний фонд та центральні органи виконавчої влади, що забезпечують формування державної політики у сферах праці, трудових відносин та зайнятості населення, соціального захисту населення, здійснюють обмін інформацією з Державного реєстру та Централізованого банку даних з проблем інвалідності у порядку, встановленому Пенсійним фондом спільно із зазначеними центральними органами виконавчої влади.

{Частина третя статті 17 в редакції Законів № 5462-VI від 16.10.2012, № 406-VII від 04.07.2013; із змінами, внесеними згідно із Законом № 341-IX від 05.12.2019}

4. Пенсійний фонд та центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки здійснюють обмін інформацією з реєстру застрахованих осіб Державного реєстру на безоплатній основі у порядку, встановленому Пенсійним фондом спільно із зазначеним центральним органом виконавчої влади.

{Абзац перший частини четвертої статті 17 із змінами, внесеними згідно із Законом № 440-IX від 14.01.2020}

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову та бюджетну політику, під час здійснення верифікації та моніторингу державних виплат безоплатно отримує відомості з Державного реєстру в електронній формі у форматі бази даних, витягу та/або в іншій формі на підставі договорів про обмін інформацією.

{Частина четверту статті 17 доповнено абзацом другим згідно із Законом № 324-IX від 03.12.2019}

{Статтю 17 доповнено новою частиною згідно із Законом № 2745-VIII від 06.06.2019}

5. Інформація з Державного реєстру надається на запит органів праці та соціального захисту населення для призначення всіх видів державної соціальної допомоги та субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива у порядку та за формою, встановленими Пенсійним фондом спільно з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері соціального захисту населення.

Обмін інформацією про відомості, що містять ознаки використання праці неоформлених працівників та порушень законодавства про працю, здійснюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю, центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, державну політику з адміністрування єдиного внеску на

загальнообов'язкове державне соціальне страхування, в порядку, затвердженому Пенсійним фондом за погодженням з центральними органами виконавчої влади, що забезпечують формування державної політики у сферах праці, трудових відносин та зайнятості населення, соціального захисту населення.

{Частина статті 17 доповнено абзацом другим згідно із Законом № 1774-VIII від 06.12.2016; із змінами, внесеними згідно з Законами № 2148-VIII від 03.10.2017, № 341-IX від 05.12.2019, № 440-IX від 14.01.2020}

Інформація з реєстру застрахованих осіб Державного реєстру з метою її використання для обслуговування громадян (за їхньою згодою) надається на запит роботодавців, банків, підприємств, установ та організацій у порядку, встановленому Пенсійним фондом за погодженням із центральними органами виконавчої влади, що забезпечують формування державної політики у сферах праці, трудових відносин та зайнятості населення, соціального захисту населення.

{Частина статті 17 доповнено абзацом третім згідно з Законом № 2148-VIII від 03.10.2017; із змінами, внесеними згідно із Законами № 341-IX від 05.12.2019, № 440-IX від 14.01.2020}

{Статтю 17 доповнено новою частиною згідно із Законом № 406-VII від 04.07.2013}

6. Інформація з реєстру страхувальників Державного реєстру надається на запит платників єдиного внеску та/або застрахованих осіб у порядку та за формою, встановленими центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, та Пенсійним фондом за погодженням з фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування.

{Абзац перший частини шостої статті 17 із змінами, внесеними згідно із Законом № 440-IX від 14.01.2020}

Інформація з реєстру застрахованих осіб Державного реєстру надається на запит платників єдиного внеску та/або застрахованих осіб чи уповноважених ними третіх осіб у порядку та за формою, встановленими Пенсійним фондом за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері соціального захисту населення, та фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Надання інформації з реєстру застрахованих осіб Державного реєстру іншим юридичним і фізичним особам, крім органів праці та соціального захисту населення, фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, допускається лише за рішенням суду у випадках, передбачених законом.

{Частина статті 17 доповнено абзацом третім згідно з Законом № 2148-VIII від 03.10.2017}

{Частина статті 17 в редакції Законів № 406-VII від 04.07.2013, № 1774-VIII від 06.12.2016}

{Частина статті 17 виключено на підставі Закону № 2148-VIII від 03.10.2017}

Стаття 18. Джерела формування Державного реєстру

1. Джерелами формування Державного реєстру є відомості, що надходять до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, та Пенсійного фонду від:

{Абзац перший частини першої статті 18 в редакції Закону № 406-VII від 04.07.2013; із змінами, внесеними згідно із Законом № 440-IX від 14.01.2020}

державних реєстраторів юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців;

платників єдиного внеску;

застрахованих осіб;

фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування;

центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державної реєстрації актів цивільного стану, виконавчих органів сільських, селищних, міських (крім міст обласного значення) рад;

{Абзац шостий частини першої статті 18 в редакції Закону № 5462-VI від 16.10.2012}

податкових органів та уповноважених суб'єктів для обліку даних Єдиного державного демографічного реєстру;

{Абзац сьомий частини першої статті 18 в редакції Закону № 406-VII від 04.07.2013; із змінами, внесеними згідно із Законом № 440-IX від 14.01.2020}

центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики;

{Абзац восьмий частини першої статті 18 в редакції Закону № 5462-VI від 16.10.2012}

державної служби зайнятості;

інших підприємств, установ, організацій та військових частин;

центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів;

територіальних органів Пенсійного фонду за результатами перевірок платників єдиного внеску;

інших джерел, передбачених законодавством.

Стаття 19. Реєстр страхувальників

1. Реєстр страхувальників - автоматизований банк відомостей, створений для ведення обліку платників єдиного внеску - страхувальників.

Реєстр страхувальників формує та веде центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Користувачами цього реєстру є податкові органи, Пенсійний фонд та фонди загальнообов'язкового державного соціального страхування.

{Частина першу статті 19 доповнено абзацом другим згідно із Законом № 406-VII від 04.07.2013; в редакції Закону № 440-IX від 14.01.2020}

2. До реєстру страхувальників вносяться такі відомості про страхувальників:

1) податковий номер або серія (за наявності) та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку у паспорті);

2) найменування або прізвище, ім'я, по батькові;

3) місцезнаходження (для юридичної особи) та місце проживання (для фізичної особи);

4) реєстраційний номер платника єдиного внеску;

5) види економічної діяльності, у тому числі основний;

6) наявність трудових (цивільно-правових) договорів із застрахованими особами;

7) інша інформація, необхідна для обліку платників, їх зобов'язань та сплати єдиного внеску.

{Частина друга статті 19 із змінами, внесеними згідно із Законами № 5492-VI від 20.11.2012, № 406-VII від 04.07.2013, № 909-VIII від 24.12.2015, № 341-IX від 05.12.2019; в редакції Закону № 440-IX від 14.01.2020}

3. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, оприлюднює на власному офіційному веб-сайті дані з реєстру страхувальників про взяття на облік страхувальника.

{Статтю 19 доповнено частиною третьою згідно із Законом № 406-VII від 04.07.2013; із змінами, внесеними згідно із Законами № 909-VIII від 24.12.2015, № 440-IX від 14.01.2020}

Стаття 20. Реєстр застрахованих осіб

1. Реєстр застрахованих осіб - автоматизований банк відомостей, створений для ведення єдиного обліку фізичних осіб, які підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню відповідно до закону.

Реєстр застрахованих осіб складається з електронних облікових карток застрахованих осіб, до яких включаються відомості про застрахованих осіб, інформація про набуття прав на одержання страхових виплат за всіма видами загальнообов'язкового державного соціального страхування та інформація про виплати за всіма видами загальнообов'язкового державного соціального страхування.

{Частина першу статті 20 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 2148-VIII від 03.10.2017}

Реєстр застрахованих осіб формує та веде Пенсійний фонд, користувачами цього реєстру є податкові органи та фонди загальнообов'язкового державного соціального страхування.

{Частина першу статті 20 доповнено абзацом згідно із Законом № 406-VII від 04.07.2013; із змінами, внесеними згідно із Законом № 440-IX від 14.01.2020}

2. Персоніфіковані відомості про заробітну плату (дохід, грошове забезпечення, допомогу, компенсацію) застрахованих осіб, на яку нараховано і з якої сплачено страхові внески, та інші відомості подаються до Пенсійного фонду роботодавцями, підприємствами, установами, організаціями, військовими частинами та органами, які виплачують грошове забезпечення, допомогу та компенсацію відповідно до законодавства.

Відомості про непрацюючого іншого з подружжя працівника дипломатичної служби, який перебуває за кордоном за місцем довготермінового відрядження такого працівника, подаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері зовнішніх зносин, уповноваженим органом центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики з питань національної безпеки у воєнній сфері, сфері оборони і військового будівництва у мирний час та особливий період.

{Частина другу статті 20 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 2449-VIII від 07.06.2018}

Відомості про фізичних осіб - підприємців та осіб, які провадять незалежну професійну діяльність, подаються безпосередньо зазначеними особами.

{Абзац частини другої статті 20 із змінами, внесеними згідно із Законом № 909-VIII від 24.12.2015}

Порядок та строки подання відомостей, зазначених в абзацах першому - третьому цієї частини, встановлюються Пенсійним фондом за погодженням з центральними органами виконавчої влади, що забезпечують формування державної політики у сферах праці, трудових відносин та зайнятості населення, соціального захисту населення.

{Абзац четвертий частини другої статті 20 із змінами, внесеними згідно із Законами № 2449-VIII від 07.06.2018, № 341-IX від 05.12.2019}

3. На кожну застраховану особу заводиться персональна електронна облікова картка, до якої включаються такі відомості:

{Абзац перший частини третьої статті 20 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2148-VIII від 03.10.2017}

1) умовно-постійна частина картки:

унікальний номер електронної облікової картки;

{Пункт 1 частини третьої статті 20 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 2148-VIII від 03.10.2017}

номер посвідчення застрахованої особи;

{Абзац підпункту 1 частини третьої статті 20 набирає чинності з 1 січня 2014 року - див. п.1 розділу VIII цього Закону; дію абзацу підпункту 1 частини третьої статті 20 зупинено до 1 січня 2020 року - див. пункт 1¹ розділу VIII цього Закону}

прізвище, ім'я та по батькові на момент створення електронної облікової картки;

{Абзац четвертий пункту 1 частини третьої статті 20 в редакції Закону № 2148-VIII від 03.10.2017}

прізвище, ім'я та по батькові на поточний момент;

{Пункт 1 частини третьої статті 20 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 2148-VIII від 03.10.2017}

дата народження;

стать;

унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі та серія, номер і назва документа, з якого взяті відомості до персональної облікової картки;

{Абзац пункту 1 частини третьої статті 20 в редакції Закону № 5492-VI від 20.11.2012}

громадянство;

номер телефону (за згодою);

відмітка про смерть;

2) частина картки, що відображає загальний страховий стаж, заробітну плату (дохід, грошове забезпечення), розмір сплаченого єдиного внеску та інші дані, необхідні для обчислення та призначення страхових виплат за окремими видами загальнообов'язкового державного соціального страхування:

реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія (за наявності) та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку у паспорті);

{Абзац другий пункту 2 частини третьої статті 20 в редакції Закону № 440-IX від 14.01.2020}

рік, за який внесено відомості;

розмір єдиного внеску за відповідний місяць;

сума сплаченого єдиного внеску за відповідний місяць;

професійна назва роботи;

{Пункт 2 частини третьої статті 20 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 2148-VIII від 03.10.2017}

посада;

{Пункт 2 частини третьої статті 20 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 2148-VIII від 03.10.2017}

дані про особливі умови праці, що дають право на пільги із загальнообов'язкового державного соціального страхування;

{Абзац восьмий пункту 2 частини третьої статті 20 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2148-VIII від 03.10.2017}

сума виплат (доходу), з якої сплачено страхові внески за відповідний місяць;

сума призначеної пенсії;

{Пункт 2 частини третьої статті 20 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 2148-VIII від 03.10.2017}

кількість відпрацьованих застрахованою особою календарних днів (годин) за відповідний місяць;

інша інформація, необхідна для обчислення та призначення страхових виплат за окремими видами загальнообов'язкового державного соціального страхування;

інформація про страхові випадки:

{Пункт 2 частини третьої статті 20 доповнено абзацом тринадцятим згідно із Законом № 2148-VIII від 03.10.2017}

дата страхового випадку;

{Пункт 2 частини третьої статті 20 доповнено абзацом чотирнадцятим згідно із Законом № 2148-VIII від 03.10.2017}

вид страхового випадку;

{Пункт 2 частини третьої статті 20 доповнено абзацом п'ятнадцятим згідно із Законом № 2148-VIII від 03.10.2017}

3) частина картки, що відображає здійснення виплат за окремими видами загальнообов'язкового державного соціального страхування:

{Абзац перший пункту 3 частини третьої статті 20 в редакції Закону № 2148-VIII від 03.10.2017}

вид страхової виплати;

{Абзац пункту 3 частини третьої статті 20 в редакції Закону № 2148-VIII від 03.10.2017}

вид соціальної пільги;

{Абзац пункту 3 частини третьої статті 20 в редакції Закону № 2148-VIII від 03.10.2017}

вид соціальної виплати;

{Абзац пункту 3 частини третьої статті 20 в редакції Закону № 2148-VIII від 03.10.2017}

дата, з якої призначено виплату;

{Абзац пункту 3 частини третьої статті 20 в редакції Закону № 2148-VIII від 03.10.2017}

дата початку та закінчення виплати (пільги);

{Абзац пункту 3 частини третьої статті 20 в редакції Закону № 2148-VIII від 03.10.2017}

сума виплати (помісячні суми виплати);

{Абзац пункту 3 частини третьої статті 20 в редакції Закону № 2148-VIII від 03.10.2017}

індексація страхової виплати.

{Абзац пункту 3 частини третьої статті 20 в редакції Закону № 2148-VIII від 03.10.2017}

Персоніфіковані відомості, включені до персональної електронної облікової картки застрахованої особи, зберігаються в Пенсійному фонді протягом усього життя особи, а після її смерті - протягом 75 років на паперових та/або електронних носіях за наявності засобів, що гарантують ідентичність паперового та електронного документів.

{Абзац дев'ятий пункту 3 частини третьої статті 20 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2148-VIII від 03.10.2017}

4. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державної реєстрації актів цивільного стану, за формою, встановленою відповідно до законодавства, протягом десяти робочих днів після реєстрації смерті особи подає відповідні відомості територіальному органу Пенсійного фонду.

{Частина четверта статті 20 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5462-VI від 16.10.2012}

5. Зміни та уточнення вносяться до відомостей реєстру застрахованих осіб у порядку, встановленому Пенсійним фондом за погодженням з центральними органами виконавчої влади, що забезпечують формування державної політики у сферах праці, трудових відносин та зайнятості населення, соціального захисту населення.

{Частина п'ята статті 20 із змінами, внесеними згідно із Законом № 341-IX від 05.12.2019}

6. Відомості про страховий стаж та заробітну плату (дохід, грошове забезпечення), розмір сплаченого єдиного внеску та інші дані, що містяться в реєстрі застрахованих осіб, використовуються для обчислення та призначення страхових виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням.

Стаття 21. Захист інформації Державного реєстру

1. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, та Пенсійний фонд забезпечують захист інформації Державного реєстру відповідно до законодавства.

{Частина перша статті 21 в редакції Закону № 406-VII від 04.07.2013; із змінами, внесеними згідно із Законом № 440-IX від 14.01.2020}

2. Захист інформації Державного реєстру забезпечується шляхом:

додержання вимог щодо захисту інформації, встановлених відповідно до цього Закону та інших актів законодавства;

використання засобів обчислювальної техніки, програмного забезпечення, засобів зв'язку та інших засобів, які відповідають установленим вимогам щодо захисту інформації;

здійснення контролю за станом роботи щодо захисту інформації.

3. Контроль за додержанням вимог щодо захисту інформації Державного реєстру здійснюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері організації спеціального зв'язку та захисту інформації.

{Частина третя статті 21 із змінами, внесеними згідно із Законами № 5462-VI від 16.10.2012, № 1262-VII від 13.05.2014}

{Стаття 22 набирає чинності з 1 січня 2014 року - див. п.1 розділу VIII цього Закону; дію статті 22 зупинено до 1 січня 2020 року - див. пункт 1^А розділу VIII цього Закону}

Стаття 22. Посвідчення застрахованої особи

1. Особи, які підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню, одержують посвідчення застрахованої особи, яке є єдиним для всіх видів страхування.

{Абзац перший частини першої статті 22 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5316-VI від 02.10.2012}

Порядок видачі та зразок посвідчення застрахованої особи затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Посвідчення застрахованої особи має номер, що відповідає номеру облікової картки застрахованої особи в Державному реєстрі і не змінюється протягом усього життя застрахованої особи.

2. Номер посвідчення застрахованої особи є обов'язковим для використання підприємствами, установами, організаціями всіх форм власності, фізичними особами у разі виплати доходів, з яких сплачується єдиний внесок.

3. За невиконання вимог, передбачених частиною другою цієї статті, посадові особи несуть відповідальність згідно із законом.

Розділ VI

ПОВНОВАЖЕННЯ ПОДАТКОВИХ ОРГАНІВ, ПЕНСІЙНОГО ФОНДУ ТА ФОНДІВ ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВОГО ДЕРЖАВНОГО СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ у СФЕРІ ЗБОРУ ТА ОБЛІКУ ЄДИНОГО ВНЕСКУ. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗБІР ТА ВЕДЕННЯ ОБЛІКУ ЄДИНОГО ВНЕСКУ

{Назва розділу VI із змінами, внесеними згідно із Законом № 440-IX від 14.01.2020}

Стаття 23. Повноваження Пенсійного фонду та фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування

1. На виконання своїх повноважень Пенсійний фонд та фонди загальнообов'язкового державного соціального страхування мають право безоплатно отримувати від податкових органів відомості про суми надходжень від сплати єдиного внеску, фінансових санкцій та суми коштів, перерахованих на їхні рахунки, а в разі виявлення розбіжностей - письмову інформацію про причини таких розбіжностей.

{Частина перша статті 23 із змінами, внесеними згідно із Законом № 440-IX від 14.01.2020}

2. Пенсійний фонд та фонди загальнообов'язкового державного соціального страхування зобов'язані:

1) надавати центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, відомості про свої рахунки, відкриті в центральному органі виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, для перерахування на них страхових коштів та завчасно повідомляти про зміну таких рахунків;

{Пункт 1 частини другої статті 23 із змінами, внесеними згідно із Законом № 440-IX від 14.01.2020}

2) центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, Пенсійний фонд, фонди загальнообов'язкового державного соціального страхування здійснюють обмін інформацією у випадках, передбачених цим Законом. Порядок здійснення такого обміну визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, спільно з Пенсійним фондом та фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування.

{Пункт 2 частини другої статті 23 із змінами, внесеними згідно із Законом № 440-IX від 14.01.2020}

{Стаття 23 в редакції Закону № 406-VII від 04.07.2013}

Стаття 24. Обов'язки банків щодо дотримання законодавства про збір та ведення обліку єдиного внеску

1. Банки під час відкриття рахунків зобов'язані отримувати відомості про платників єдиного внеску з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань для підтвердження їх взяття на облік у податковому органі як платників єдиного внеску. Під час відкриття рахунків особам, зазначеним у пункті 1 частини першої статті 4 цього Закону, відомості про яких не включені до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, банки зобов'язані вимагати від таких осіб документи, що підтверджують їх взяття на облік у податковому органі як платників єдиного внеску.

{Частина перша статті 24 із змінами, внесеними згідно із Законами № 4839-VI від 24.05.2012, № 406-VII від 04.07.2013, № 440-IX від 14.01.2020; в редакції Закону № 465-IX від 16.01.2020}

2. Банки приймають від платників єдиного внеску, зазначених у пункті 1 частини першої статті 4 цього Закону, платіжні доручення та інші розрахункові документи на видачу (перерахування) коштів для виплати заробітної плати, на які відповідно до цього Закону

нараховується єдиний внесок, та здійснюють видачу (перерахування) зазначених коштів лише за умови одночасного подання платником розрахункових документів про перерахування коштів для сплати відповідних сум єдиного внеску або документів, що підтверджують фактичну сплату таких сум у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, за погодженням з Національним банком України та центральними органами виконавчої влади, що забезпечують формування державної політики у сферах праці, трудових відносин та зайнятості населення, соціального захисту населення.

{Абзац перший частини другої статті 24 із змінами, внесеними згідно із Законами № 406-VII від 04.07.2013, № 341-IX від 05.12.2019, № 440-IX від 14.01.2020}

У разі невиконання цієї вимоги банки за рахунок власних коштів у порядку, встановленому Національним банком України, сплачують відповідному податковому органу суму, що дорівнює сумі несплаченого єдиного внеску, з правом зворотної вимоги до платників єдиного внеску щодо відшкодування цієї суми.

{Абзац другий частини другої статті 24 із змінами, внесеними згідно із Законами № 406-VII від 04.07.2013, № 440-IX від 14.01.2020}

Стаття 25. Заходи впливу та стягнення

1. Рішення, прийняті податковими органами та органами Пенсійного фонду з питань, що належать до їх компетенції відповідно до цього Закону, є обов'язковими до виконання платниками єдиного внеску, посадовими особами і застрахованими особами.

{Абзац перший частини першої статті 25 із змінами, внесеними згідно із Законом № 440-IX від 14.01.2020}

Положення цієї статті поширюються лише на тих платників, які відповідно до цього Закону зобов'язані нараховувати, обчислювати і сплачувати єдиний внесок.

У разі несплати або несвоєчасної сплати частини суми страхових внесків, що сплачується за рахунок коштів державного бюджету відповідно до Закону України "Про державну підтримку сільського господарства України", положення цієї статті застосовуються виключно щодо суми страхових внесків, що має сплачуватися платником єдиного внеску.

{Частина першу статті 25 доповнено абзацом третім згідно із Законом № 2497-VIII від 10.07.2018}

{Частина перша статті 25 із змінами, внесеними згідно із Законом № 406-VII від 04.07.2013}

2. У разі виявлення своєчасно не сплачених сум страхових внесків платники єдиного внеску зобов'язані самостійно обчислити ці внески і сплатити їх з нарахуванням пені в порядку і розмірах, визначених цією статтею.

3. Суми недоїмки стягуються з нарахуванням пені та застосуванням штрафів.

4. Податковий орган у порядку, за формою та у строки, встановлені центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, надсилає в паперовій та/або електронній формі платникам єдиного внеску вимогу про сплату недоїмки з єдиного внеску.

{Абзац перший частини четвертої статті 25 в редакції Закону № 406-VII від 04.07.2013; із змінами, внесеними згідно із Законом № 440-IX від 14.01.2020; в редакції Закону № 465-IX від 16.01.2020}

Вимога про сплату недоїмки з єдиного внеску, винесена за результатами документальної перевірки, надсилається (вручається) платнику в порядку, визначеному статтею 42 Податкового кодексу України.

{Абзац частини четвертої статті 25 в редакції Закону № 465-IX від 16.01.2020}

Вимога про сплату недоїмки з єдиного внеску, винесена з метою стягнення недоїмки з єдиного внеску у разі його несплати платником у визначені цим Законом строки, надсилається податковим органом платнику в паперовій та/або електронній формі у порядку, визначеному статтею 42 Податкового кодексу України.

{Абзац частини четвертої статті 25 в редакції Закону № 465-IX від 16.01.2020}

У разі несплати частини суми страхових внесків, що сплачується за рахунок коштів державного бюджету відповідно до Закону України "Про державну підтримку сільського господарства України", податковий орган у порядку, за формою та у строки, встановлені центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, інформує про це платників єдиного внеску.

{Частина четверту статті 25 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 2497-VIII від 10.07.2018; із змінами, внесеними згідно із Законом № 440-IX від 14.01.2020}

Вимога про сплату недоїмки є виконавчим документом.

Платник єдиного внеску зобов'язаний протягом десяти календарних днів з дня надходження вимоги про сплату недоїмки сплатити суми недоїмки та штрафів разом з нарахованою пенею.

{Абзац частини четвертої статті 25 із змінами, внесеними згідно із Законом № 406-VII від 04.07.2013}

У разі незгоди з розрахунком суми недоїмки платник єдиного внеску узгоджує її з податковим органом шляхом оскарження вимоги про сплату єдиного внеску в адміністративному або судовому порядку.

{Абзац частини четвертої статті 25 в редакції Закону № 406-VII від 04.07.2013; із змінами, внесеними згідно із Законом № 440-IX від 14.01.2020}

Скарга на вимогу про сплату єдиного внеску подається до податкового органу вищого рівня у письмовій формі протягом десяти календарних днів, що настають за днем отримання платником єдиного внеску вимоги про сплату єдиного внеску, з повідомленням про це податкового органу, який прийняв вимогу про сплату єдиного внеску. Не підлягають оскарженню зобов'язання зі сплати єдиного внеску, самостійно визначені платником.

{Частина четверту статті 25 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 406-VII від 04.07.2013; із змінами, внесеними згідно із Законом № 440-IX від 14.01.2020}

Податковий орган, який розглядає скаргу платника єдиного внеску, зобов'язаний прийняти вмотивоване рішення та надіслати його платнику єдиного внеску протягом 20 календарних днів з дня отримання скарги на адресу платника єдиного внеску поштою з повідомленням про вручення або надати йому під розписку. Керівник (його заступник або уповноважена особа) податкового органу може прийняти рішення про подовження строку розгляду скарги платника єдиного внеску понад встановлений строк, але не більше 60 календарних днів, та письмово повідомити про це платника єдиного внеску до закінчення 20-денного строку. Якщо вмотивоване рішення за скаргою платнику єдиного внеску не надсилається протягом 20-денного строку або протягом строку, подовженого за рішенням керівника (його заступника або уповноваженої особи) податкового органу, така скарга вважається повністю задоволеною на користь платника єдиного внеску з дня, наступного за останнім днем закінчення строків.

{Частина четверту статті 25 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 406-VII від 04.07.2013; із змінами, внесеними згідно із Законом № 440-IX від 14.01.2020; в редакції Закону № 465-IX від 16.01.2020}

Порядок узгодження сум недоїмки з єдиного внеску встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику.

{Частина четверту статті 25 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 406-VII від 04.07.2013; із змінами, внесеними згідно із Законом № 440-IX від 14.01.2020}

У разі якщо згоди з податковим органом не досягнуто, платник єдиного внеску зобов'язаний сплатити суми недоїмки та штрафів разом з нарахованою пенею протягом десяти календарних днів з дня надходження рішення відповідного податкового органу або оскаржити вимогу до податкового органу вищого рівня чи в судовому порядку.

{Абзац частини четвертої статті 25 в редакції Закону № 406-VII від 04.07.2013; із змінами, внесеними згідно із Законом № 440-IX від 14.01.2020}

У разі якщо платник єдиного внеску протягом десяти календарних днів з дня отримання вимоги не сплатив зазначені у вимозі суми недоїмки та штрафів разом з нарахованою пенею, не узгодив вимогу з податковим органом шляхом оскарження в адміністративному чи судовому порядку або не сплатив узгоджену суму недоїмки протягом десяти календарних днів з дня отримання узгодженої вимоги, податковий орган надсилає в порядку, встановленому законом, до підрозділу державної виконавчої служби узгоджену вимогу про сплату недоїмки в електронній формі.

{Абзац частини четвертої статті 25 в редакції Закону № 406-VII від 04.07.2013; із змінами, внесеними згідно із Законом № 909-VIII від 24.12.2015; в редакції Законів № 440-IX від 14.01.2020, № 465-IX від 16.01.2020}

Порядок обміну інформацією між податковими органами та органами державної виконавчої служби визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, спільно з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну правову політику.

{Частина четверту статті 25 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 465-IX від 16.01.2020}

У випадках, зазначених в абзаці одинадцятому цієї частини, податковий орган також має право звернутися до суду з позовом про стягнення недоїмки. При цьому заходи досудового врегулювання спорів, передбачені законом, не застосовуються.

{Абзац частини четвертої статті 25 із змінами, внесеними згідно із Законами № 406-VII від 04.07.2013, № 440-IX від 14.01.2020, № 465-IX від 16.01.2020}

5. Вимога податкового органу про сплату недоїмки або рішення суду щодо стягнення суми недоїмки виконується державною виконавчою службою в порядку, встановленому законом.

{Частина п'ята статті 25 із змінами, внесеними згідно із Законами № 406-VII від 04.07.2013, № 440-IX від 14.01.2020}

6. За рахунок сум, що надходять від платника єдиного внеску або від державної виконавчої служби, погашаються суми недоїмки, штрафних санкцій та пені у порядку календарної черговості їх виникнення. У разі якщо платник має несплачену суму недоїмки, штрафів та пені, сплачені ним суми єдиного внеску зараховуються в рахунок сплати недоїмки, штрафів та пені у порядку календарної черговості їх виникнення.

7. Сума недоїмки не підлягає списанню, зокрема в разі укладення з платником єдиного внеску мирової угоди відповідно до вимог Закону України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом", крім випадків повної ліквідації юридичної особи або смерті фізичної особи, визнання її безвісно відсутньою, недієздатною, оголошення померлою та відсутності осіб, які відповідно до цього Закону несуть зобов'язання із сплати єдиного внеску.

8. У разі ліквідації юридичної особи - платника єдиного внеску або втрати платником з інших причин статусу платника єдиного внеску сума недоїмки сплачується за рахунок коштів та іншого майна платника. У такому разі відповідальними за погашення недоїмки є:

ліквідаційна комісія - щодо юридичної особи - платника єдиного внеску, що ліквідується;

юридична особа - щодо утворених нею філії, представництва або іншого відокремленого підрозділу - платника єдиного внеску, що ліквідується.

У разі недостатності у платника єдиного внеску коштів та іншого майна для сплати недоїмки відповідальними за її сплату є:

засновники або учасники юридичної особи - платника єдиного внеску, що ліквідується, якщо згідно із законом вони несуть повну чи додаткову відповідальність за її зобов'язаннями;

юридична особа - щодо утворених нею філії, представництва та іншого відокремленого підрозділу - платника єдиного внеску, що ліквідується;

правонаступники юридичної особи - платника єдиного внеску, що ліквідується.

У разі злиття, приєднання, виділення, поділу, перетворення платника єдиного внеску зобов'язання із сплати недоїмки покладаються на осіб, до яких відповідно до законодавства перейшли його права та обов'язки.

9. Передача платниками єдиного внеску своїх обов'язків з його сплати третім особам заборонена, крім випадків, передбачених законодавством.

10. На суму недоїмки нараховується пеня з розрахунку 0,1 відсотка суми недоплати за кожний день прострочення платежу.

11. Податковий орган застосовує до платника єдиного внеску такі штрафні санкції:

{Абзац перший частини одинадцятої статті 25 із змінами, внесеними згідно із Законами № 406-VII від 04.07.2013, № 440-IX від 14.01.2020}

1) у разі ухилення від взяття на облік або несвоєчасного подання заяви про взяття на облік платниками єдиного внеску, на яких не поширюється дія Закону України "Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань", накладається штраф у розмірі десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

{Пункт 1 частини одинадцятої статті 25 із змінами, внесеними згідно із Законом № 440-IX від 14.01.2020}

2) за несплату (неперерахування) або несвоєчасну сплату (несвоєчасне перерахування) єдиного внеску накладається штраф у розмірі 20 відсотків своєчасно не сплачених сум;

{Пункт 2 частини одинадцятої статті 25 із змінами, внесеними згідно із Законом № 77-VIII від 28.12.2014}

3) за donарахування податковим органом або платником своєчасно не нарахованого єдиного внеску накладається штраф у розмірі 10 відсотків зазначеної суми за кожний повний або неповний звітний період, за який donараховано таку суму, але не більш як 50 відсотків суми donарахованого єдиного внеску;

{Пункт 3 частини одинадцятої статті 25 із змінами, внесеними згідно із Законами № 5292-VI від 18.09.2012, № 406-VII від 04.07.2013, № 77-VIII від 28.12.2014, № 440-IX від 14.01.2020}

{Пункт 4 частини одинадцятої статті 25 виключено на підставі Закону № 406-VII від 04.07.2013}

5) за неналежне ведення бухгалтерської документації, на підставі якої нараховується єдиний внесок, накладається штраф у розмірі від восьми до п'ятнадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

6) за несплату, неповну сплату або несвоєчасну сплату суми єдиного внеску одночасно з видачею сум виплат, на які нараховується єдиний внесок (авансових платежів), накладається штраф у розмірі 10 відсотків таких несплачених або несвоєчасно сплачених сум.

7) за неподання, несвоєчасне подання, подання не за встановленою формою звітності, передбаченої цим Законом, податковим органом здійснюється накладення штрафу в розмірі 10 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за кожне таке неподання, несвоєчасне подання або подання не за встановленою формою.

Ті самі дії, вчинені платником єдиного внеску, до якого протягом року було застосовано штраф за таке порушення, -

тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі 60 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за кожне таке неподання, несвоєчасне подання або подання не за встановленою формою звітності, передбаченої цим Законом.

{Частину одинадцяту статті 25 доповнено пунктом 7 згідно із Законом № 77-VIII від 28.12.2014; із змінами, внесеними згідно із Законом № 440-IX від 14.01.2020}

12. Податкові органи застосовують до банків такі фінансові санкції:

{Абзац перший частини дванадцятої статті 25 із змінами, внесеними згідно із Законами № 406-VII від 04.07.2013, № 440-IX від 14.01.2020}

1) за несвоєчасне перерахування або несвоєчасне зарахування на рахунки податкових органів сум єдиного внеску, фінансових санкцій, зазначених у частині одинадцятій цієї статті, нараховується пеня з розрахунку 0,1 відсотка зазначених сум, розрахована за кожний день прострочення їх перерахування (зарахування), та накладається штраф у розмірі 10 відсотків своєчасно не зарахованих (неперерахованих) сум;

{Пункт 1 частини дванадцятої статті 25 із змінами, внесеними згідно із Законами № 406-VII від 04.07.2013, № 440-IX від 14.01.2020}

2) за порушення вимог, передбачених частиною другою статті 24 цього Закону, накладають на банки штраф у розмірі 100 відсотків суми єдиного внеску, яка підлягає сплаті платниками.

{Пункт 2 частини дванадцятої статті 25 із змінами, внесеними згідно із Законом № 465-IX від 16.01.2020}

13. Нарахування пені, передбаченої цим Законом, починається з першого календарного дня, що настає за днем закінчення строку внесення відповідного платежу, до дня його фактичної сплати (перерахування) включно.

У разі оскарження платником єдиного внеску вимоги про сплату недоїмки нарахування пені зупиняється з дня подання скарги до податкового органу або позову до суду.

{Абзац другий частини тринадцятої статті 25 із змінами, внесеними згідно із Законами № 406-VII від 04.07.2013, № 440-IX від 14.01.2020}

14. Про нарахування пені та застосування штрафів, передбачених цим Законом, посадова особа податкового органу у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, за погодженням з Пенсійним фондом, приймає рішення, яке протягом трьох робочих днів надсилається платнику єдиного внеску.

{Абзац перший частини чотирнадцятої статті 25 в редакції Закону № 406-VII від 04.07.2013; із змінами, внесеними згідно із Законом № 440-IX від 14.01.2020}

Суми пені та штрафів, передбачених цим Законом, підлягають сплаті платником єдиного внеску протягом десяти календарних днів після надходження відповідного рішення. Зазначені суми зараховуються на рахунки податкових органів, відкриті в центральному органі виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, для зарахування єдиного внеску. При цьому платник у зазначений строк має право оскаржити таке рішення до податкового органу вищого рівня або до суду з одночасним обов'язковим письмовим повідомленням про це податкового органу, яким прийнято це рішення.

{Абзац другий частини чотирнадцятої статті 25 із змінами, внесеними згідно із Законами № 406-VII від 04.07.2013, № 909-VIII від 24.12.2015, № 440-IX від 14.01.2020}

Оскарження рішення податкового органу про застосування фінансових санкцій зупиняє перебіг строку їх сплати до винесення податковим органом вищого рівня, або судом рішення у справі. Строк сплати фінансових санкцій також зупиняється до ухвалення судом рішення у разі оскарження платником єдиного внеску вимоги про сплату недоїмки, якщо застосування фінансових санкцій пов'язано з виникненням або несвоєчасною сплатою суми недоїмки.

{Абзац третій частини чотирнадцятої статті 25 із змінами, внесеними згідно із Законами № 406-VII від 04.07.2013, № 440-IX від 14.01.2020}

Порядок, строки та процедура оскарження вимоги про сплату єдиного внеску поширюються на оскарження рішень податкового органу щодо нарахування пені та застосування штрафів.

{Частина чотирнадцяту статті 25 доповнено абзацом четвертим згідно із Законом № 406-VII від 04.07.2013, із змінами, внесеними згідно із Законом № 440-IX від 14.01.2020}

15. Рішення податкового органу про нарахування пені та/або застосування штрафів, передбачених частинами одинадцятою і дванадцятою цієї статті, є виконавчим документом.

{Абзац перший частини п'ятнадцятої статті 25 із змінами, внесеними згідно із Законами № 406-VII від 04.07.2013, № 440-IX від 14.01.2020}

У разі якщо платник єдиного внеску не сплатив зазначені в рішенні суми протягом десяти календарних днів, а також не повідомив у цей строк податковий орган про оскарження рішення, таке рішення передається державній виконавчій службі в порядку, встановленому законом.

{Абзац другий частини п'ятнадцятої статті 25 із змінами, внесеними згідно із Законами № 406-VII від 04.07.2013, № 909-VIII від 24.12.2015, № 440-IX від 14.01.2020}

Суми штрафів та нарахованої пені, застосованих за порушення порядку та строків нарахування, обчислення і сплати єдиного внеску, стягуються в такому самому порядку, що і суми недоїмки із сплати єдиного внеску.

Суми штрафів та нарахованої пені включаються до вимоги про сплату недоїмки, якщо їх застосування пов'язано з виникненням та сплатою недоїмки.

16. Строк давності щодо нарахування, застосування та стягнення сум недоїмки, штрафів та нарахованої пені не застосовується.

17. Проведення у справах про адміністративні правопорушення здійснюється в порядку, встановленому Кодексом України про адміністративні правопорушення.

{Частина вісімнадцяту статті 25 виключено на підставі Закону № 406-VII від 04.07.2013}

{Частина дев'ятнадцяту статті 25 виключено на підставі Закону № 406-VII від 04.07.2013}

Стаття 26. Відповідальність за порушення цього Закону

1. Посадові особи платників єдиного внеску несуть адміністративну відповідальність за:

порушення порядку нарахування, обчислення і строків сплати єдиного внеску;

неподання, несвоєчасне подання, подання не за встановленою формою звітності щодо єдиного внеску;

подання недостовірних відомостей, що використовуються в Державному реєстрі, інших відомостей, передбачених цим Законом.

2. Застраховані особи, які не подають інформацію для внесення до Державного реєстру або подають недостовірну інформацію, притягаються до відповідальності згідно із законом.

3. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, та Пенсійний фонд, його органи та посадові особи за розголошення інформації про застрахованих осіб, невиконання або неналежне виконання своїх обов'язків, визначених цим Законом, несуть відповідальність згідно із законом.

{Абзац перший частини третьої статті 26 в редакції Закону № 406-VII від 04.07.2013; із змінами, внесеними згідно із Законом № 440-IX від 14.01.2020}

Суми коштів, безпідставно стягнені податковими органами з юридичних і фізичних осіб, підлягають поверненню з рахунків податкового органу в триденний строк з дня прийняття рішення податковими органами або судом про безпідставність їх стягнення з одночасною сплатою нарахованої на ці суми пені, що визначається виходячи з розрахунку 120 відсотків річних облікової ставки Національного банку України.

{Абзац другий частини третьої статті 26 із змінами, внесеними згідно із Законом № 406-VII від 04.07.2013; в редакції Закону № 440-IX від 14.01.2020}

Розділ VIII ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2011 року, крім підпункту 8 частини першої статті 1, підпунктів 7 та 8 (в частині пред'явлення посвідчення застрахованої особи), 9 частини другої статті 6, абзацу другого підпункту 1 частини третьої статті 20, статті 22 цього Закону, які набирають чинності з 1 січня 2014 року.

1¹. Зупинити дію підпункту 8 частини першої статті 1, підпунктів 7, 8 (в частині пред'явлення посвідчення застрахованої особи) та 9 частини другої статті 6, абзацу другого підпункту 1 частини третьої статті 20, статті 22 цього Закону до 1 січня 2020 року.

{Розділ VIII доповнено пунктом 1¹ згідно із Законом № 76-VIII від 28.12.2014; із змінами, внесеними згідно із Законом № 2148-VIII від 03.10.2017}

1². Установити, що виплата резидентом України доходу фізичним особам - нерезидентам, які здійснюють підприємницьку діяльність у сфері кінематографії не на території України, не є об'єктом нарахування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

{Розділ VIII доповнено пунктом 1² згідно із Законом № 1977-VIII від 23.03.2017}

2. З дня набрання чинності цим Законом суб'єкти підприємницької діяльності, які обрали спрощену систему оподаткування відповідно до Указу Президента України від 3 липня 1998 року № 727/98 "Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва", розділу IV Декрету Кабінету Міністрів України від 26 грудня 1992 року № 13-92 "Про прибутковий податок з громадян" (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 10, ст. 77), нараховують, обчислюють та сплачують єдиний внесок відповідно до цього Закону.

3. З дня набрання чинності цим Законом платники страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття, загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням, загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності, вважаються платниками єдиного внеску.

Перереєстрація платників страхових внесків та застрахованих осіб не здійснюється. Пенсійний фонд спільно з фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування та центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, проводить звірення платників страхових внесків у порядку, встановленому Пенсійним фондом спільно з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної фінансової політики, за погодженням із фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування.

{Абзац другий пункту 3 розділу VIII в редакції Закону № 5462-VI від 16.10.2012; із змінами, внесеними згідно із Законом № 406-VII від 04.07.2013}

4. У період до перетворення Пенсійного фонду на неприбуткову самоврядну організацію відповідно до пункту 12 розділу XV "Прикінцеві положення" Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" завдання та функції Пенсійного фонду та його територіальних органів щодо збору та ведення обліку єдиного внеску виконують відповідно Пенсійний фонд та головні управління Пенсійного фонду України в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, управління Пенсійного фонду України в районах, містах, районах у містах.

5. До запровадження подання до Пенсійного фонду звітності щодо персоніфікованих відомостей про заробітну плату (дохід, грошове забезпечення) застрахованих осіб, на яку нараховано і з якої сплачено єдиний внесок, та інших відомостей відповідно до частини другої статті 20 цього Закону стосовно всіх застрахованих осіб роботодавці, фізичні особи - підприємці та особи, які провадять незалежну професійну діяльність, зобов'язані подавати до територіальних органів Пенсійного фонду персоніфіковані відомості про застрахованих осіб, з якими стався нещасний випадок на виробництві або професійне захворювання, а також осіб, яких звільнено з роботи за період після подання останнього звіту щодо персоніфікованого обліку, в порядку, встановленому Пенсійним фондом за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері соціального захисту населення.

{Пункт 5 розділу VIII із змінами, внесеними згідно із Законами № 909-VIII від 24.12.2015, № 341-IX від 05.12.2019}

6. У разі погашення до 1 січня 2011 року заборгованості із сплати внесків на загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття, у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням, від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності, що виникла до 1 липня 2010 року, заборгованість із сплати фінансових санкцій (пені та штрафів) підлягає списанню.

Суми заборгованості державних підприємств вугільної галузі із сплати страхових внесків на загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності, що утворилася на 1 січня 2011 року, та із сплати штрафних санкцій (пені), нарахованих на суму заборгованості із сплати страхових внесків, підлягають розстроченню не більш як на 60 календарних місяців у порядку та на умовах, установлених Законом України "Про погашення заборгованості державних підприємств вугільної галузі із сплати страхових внесків та штрафних санкцій (пені) до Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України.

{Пункт 6 розділу VIII доповнено абзацом другим згідно із Законом № 332-VII від 18.06.2013}

7. Заборгованість із сплати збору на обов'язкове державне пенсійне страхування, нарахованого до 1 січня 2004 року, не погашена станом на 1 січня 2011 року, з відшкодування фактичних витрат на виплату та доставку пільгових пенсій, із сплати фінансових санкцій та пені, що виникла до 1 січня 2011 року, підлягає розстроченню не більш як на 60 календарних місяців починаючи з 1 січня 2011 року.

Розстрочена сума підлягає сплаті (в тому числі пеня і штрафні санкції) рівними частками щокварталу не пізніше 20 числа місяця, що настає після зазначеного періоду, незалежно від факту виплати заробітної плати за цей період.

Повідомлення про розстрочення суми заборгованості, пені та штрафних санкцій надсилається платникам у встановленому Пенсійним фондом порядку.

Суми внесків, нарахованих на загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття, загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням, загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності, строк сплати яких не настав на 1 січня 2011 року, та суми нарахованого збору на обов'язкове державне пенсійне страхування до 1 січня 2004 року, строк сплати яких не настав на 1 січня 2011 року, не сплачені станом на 1 січня 2011 року, підлягають сплаті в порядку, що діяв до 1 січня 2011 року.

Стягнення заборгованості із сплати страхових внесків за діючими видами загальнообов'язкового державного соціального страхування та сум штрафних санкцій, нарахованих та/або не сплачених у період до 1 січня 2011 року, в тому числі страхових внесків, строк сплати яких на 1 січня 2011 року не настав, здійснюється фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування відповідно до законодавства, що діяло на момент виникнення такої заборгованості або застосування штрафних санкцій. Погашення заборгованості з використанням коштів, що надходять у рахунок сплати єдиного внеску, забороняється.

На період до повного стягнення заборгованості із сплати страхових внесків за діючими видами загальнообов'язкового державного соціального страхування та сум штрафних санкцій, нарахованих та/або не сплачених у період до 1 січня 2011 року, в тому числі нарахованих внесків, строк сплати яких на 1 січня 2011 року не настав, та відповідних штрафних санкцій за фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування зберігаються повноваження щодо контролю за правильністю нарахування, своєчасністю сплати страхових внесків, застосування фінансових санкцій, якими вони були наділені до набрання чинності цим Законом.

7¹. Платникам, які протягом шести місяців з дня набрання чинності Законом України "Про внесення зміни до розділу VIII "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування" щодо стимулювання сплати поточних платежів з єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та погашення заборгованості до Пенсійного фонду України" подали заяву до відповідного органу Пенсійного фонду України, надається право на розстрочення сум заборгованості із сплати страхових внесків, які не погашені на день укладення договору про розстрочення сум заборгованості із сплати страхових внесків, за період до 31 грудня 2010 року, у разі якщо на день подання заяви у платника немає заборгованості із сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Суми заборгованості із сплати страхових внесків, які не погашені на день укладення зазначеного договору, розстрочуються та підлягають сплаті рівними частинами протягом 24 календарних місяців починаючи з місяця подання платником заяви до відповідного органу Пенсійного фонду України.

Заяви, подані платником, що надійшли пізніше шестимісячного строку з дня набрання чинності Законом України "Про внесення зміни до розділу VIII "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування" щодо стимулювання сплати поточних платежів з єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та погашення заборгованості до Пенсійного фонду України", не розглядаються.

Орган Пенсійного фонду України у десятиденний строк з дня отримання заяви приймає рішення про розстрочення сум заборгованості та укладає з платником договір про розстрочення сум заборгованості із сплати страхових внесків за формою затвердженою Пенсійним фондом України.

Зазначений договір підлягає достроковому розірванню, якщо платник не сплачує в повному обсязі розстрочені платежі із сплати страхових внесків та/або поточні платежі з єдиного внеску.

Платнику, який відповідно до укладеного договору в повному обсязі погасить заборгованість із страхових внесків і не допустить виникнення нової заборгованості із сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за період дії такого договору, штраф та пеня, пов'язані з цією заборгованістю, нараховані і не сплачені або ті, які підлягають нарахуванню відповідно до Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" та Закону України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування", списуються в порядку, встановленому Пенсійним фондом України".

{Розділ VIII доповнено пунктом 7¹ згідно із Законом № 4814-VI від 22.05.2012}

8. Державний реєстр загальнообов'язкового державного соціального страхування формується на базі системи персоніфікованого обліку внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування.

9. Прийняття законів про запровадження загальнообов'язкового державного соціального медичного страхування та накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування здійснюється одночасно з внесенням відповідних змін до цього Закону.

9¹. Установити, що період, за який списано заборгованість, визначену у статті 1 Закону України "Про деякі питання заборгованості підприємств оборонно-промислового комплексу - учасників Державного концерну "Укроборонпром" та забезпечення їх стабільного розвитку", обліковується в Державному реєстрі загальнообов'язкового державного соціального страхування як період, за який сплачено страхові внески в повному обсязі.

{Розділ VIII доповнено пунктом 9¹ згідно із Законом № 5213-VI від 06.09.2012}

9². Під час особливого періоду, визначеного Законом України "Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію", платники єдиного внеску, визначені статтею 4 Закону України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування", призвані на військову службу під час мобілізації або залучені до виконання обов'язків щодо мобілізації за посадами, передбаченими штатами воєнного часу, на весь строк їх військової служби звільняються від виконання своїх обов'язків, визначених пунктом 2 статті 6 Закону України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування", якщо вони не є роботодавцями.

Підставою для такого звільнення є заява фізичної особи - підприємця та копія військового квитка або копія іншого документа, виданого відповідним державним органом, із зазначенням даних про призов такої особи на військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період, які подаються до податкового органу фізичною особою - підприємцем протягом 10 днів після її демобілізації. Якщо демобілізована фізична особа - підприємець перебуває на лікуванні (реабілітації) у зв'язку з виконанням обов'язків під час мобілізації, заява і копія військового квитка або копія іншого документа, виданого відповідним державним органом, подаються протягом 10 днів після закінчення її лікування (реабілітації).

{Абзац другий пункту 9² розділу VIII із змінами, внесеними згідно із Законом № 440-IX від 14.01.2020}

Якщо платник єдиного внеску має найманих працівників і на строк своєї військової служби за призовом під час мобілізації, на особливий період, уповноважує іншу особу на виплату найманим працівникам заробітної плати та/або інших доходів, його зобов'язання, визначені підпунктами 1 (крім сплати єдиного внеску), 2, 3, 4, 5, 6, 10, 12 частини другої статті 6 цього Закону, здійснює така уповноважена особа.

Єдиний внесок, що був нарахований уповноваженою особою з таких виплат, сплачується до бюджету демобілізованою фізичною особою - підприємцем протягом 180 календарних днів з першого дня її демобілізації без нарахування штрафних і фінансових санкцій. При цьому демобілізована фізична особа - підприємець у заяві, передбаченій у цьому пункті, зазначає дані про нарахований єдиний внесок на суму таких виплат уповноваженою особою протягом строку військової служби фізичної особи - підприємця.

Звітність про нарахований єдиний внесок протягом строку військової служби фізичної особи - підприємця уповноваженою особою на суми виплат найманим працівникам та іншим особам подається демобілізованою фізичною особою - підприємцем у порядку та строки, встановлені цим Законом, без нарахування штрафних і фінансових санкцій, передбачених цим Законом.

Цей пункт застосовується з першого дня мобілізації, оголошеної Указом Президента України від 17 березня 2014 року № 303 "Про часткову мобілізацію", затвердженим Законом України "Про затвердження Указу Президента України "Про часткову мобілізацію", та протягом усього особливого періоду.

Під час особливого періоду, визначеного Законом України "Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію" для платників єдиного внеску, визначених у статті 4 цього Закону, призваних на військову службу під час мобілізації або залучених до виконання обов'язків щодо мобілізації за посадами, передбаченими штатами воєнного часу, на весь строк їхньої військової служби зупиняється застосування норм статті 25 цього Закону.

{Пункт 9² розділу VIII доповнено абзацом сьомим згідно із Законом № 909-VIII від 24.12.2015}

Підставою для такого зупинення є копія військового квитка або копія документа, виданого відповідним державним органом, із зазначенням даних про призов такої особи на військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період, яка подається до податкових органів цим державним органом протягом десяти днів після її мобілізації.

{Пункт 9² розділу VIII доповнено абзацом восьмим згідно із Законом № 909-VIII від 24.12.2015; із змінами, внесеними згідно із Законом № 440-IX від 14.01.2020}

{Розділ VIII доповнено пунктом 9² згідно із Законом № 1275-VII від 20.05.2014}

9³. Тимчасово на період дії особливого правового режиму, визначеного Законом України "Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України", зупиняється застосування до платників єдиного внеску із місцезнаходженням (місцем проживання) на тимчасово окупованій території України норм статей 25 і 26 цього Закону.

Податкова інформація про суми недоїмки платників єдиного внеску, визначених абзацом першим цього пункту, зберігається та опрацьовується в інформаційних базах контролюючих органів в окремому (позабалансовому) порядку.

{Розділ VIII доповнено пунктом 9³ згідно із Законом № 1636-VII від 12.08.2014}

{Пункт 9⁴ розділу VIII виключено на підставі Закону № 440-IX від 14.01.2020}

9⁵. По 31 грудня 2015 року при нарахуванні заробітної плати (доходів) фізичним особам та/або при нарахуванні винагороди за цивільно-правовими договорами, допомоги по тимчасовій непрацездатності та допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами розмір єдиного внеску, встановлений частиною п'ятою та абзацом другим частини шостої статті 8 Закону України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування" для платників єдиного внеску, визначених в абзацах другому, третьому, четвертому та сьомому пункту 1 частини першої статті 4 цього Закону, застосовується з понижуючим коефіцієнтом (далі - коефіцієнт), якщо платником виконуються одночасно такі умови:

а) база нарахування єдиного внеску в розрахунку на одну застраховану особу в звітному місяці (далі - БН(зо)) збільшилась на 20 і більше відсотків порівняно з середньомісячною базою нарахування єдиного внеску платника за 2014 рік в розрахунку на одну застраховану особу (далі - СМБН(зо)2014);

б) після застосування коефіцієнта середній платіж на одну застраховану особу в звітному місяці (далі - СП(зо)м) складе не менше ніж середньомісячний платіж на одну застраховану особу платника за 2014 рік (далі - СМП(зо)2014);

в) кількість застрахованих осіб у звітному місяці, яким нараховані виплати, не перевищує 200 відсотків середньомісячної кількості застрахованих осіб платника за 2014 рік (далі - СМК(зо)2014). Ця умова не застосовується до платників єдиного внеску, визначених в абзацах третьому та четвертому пункту 1 частини першої статті 4 цього Закону.

Коефіцієнт щомісячно обчислюється платниками самостійно, за такою формулою:

коефіцієнт = СМБН(зо)2014/БН(зо), де:

СМБН(зо)2014 - середньомісячна база нарахування єдиного внеску для платника у 2014 році в розрахунку на одну застраховану особу - це сума нарахованої заробітної плати, винагород за виконану роботу (надані послуги) за цивільно-правовими договорами, допомоги по тимчасовій непрацездатності та допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами, на яку нараховується єдиний внесок/кількість звітних місяців платника в 2014 році/СМК(зо)2014;

БН(зо) - база нарахування єдиного внеску на одну застраховану особу за місяць, за який нараховується заробітна плата (дохід) та/або винагорода за цивільно-правовим договором, - це сума нарахованої заробітної плати, винагород за виконану роботу (надані послуги) за цивільно-правовими договорами, допомоги по тимчасовій непрацездатності та допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами, на яку нараховується єдиний внесок у звітному місяці 2015 року/кількість застрахованих осіб платника у звітному місяці 2015 року, яким нараховані виплати;

СМК(зо)2014 - середньомісячна кількість застрахованих осіб платника за 2014 рік - це сумарна кількість застрахованих осіб, яким нараховані виплати у кожному місяці в 2014 році/кількість звітних місяців платника в 2014 році;

СМП(зо)2014 - середньомісячний платіж на одну застраховану особу у 2014 році - це сума нарахованого єдиного внеску за 2014 рік/кількість звітних місяців платника в 2014 році/СМК(зо)2014;

СП(зо)м - середній платіж на одну застраховану особу у звітному місяці - це сума нарахованого єдиного внеску у звітному місяці 2015 року/кількість застрахованих осіб у звітному місяці 2015 року, яким нараховані виплати.

Якщо в результаті розрахунку коефіцієнта його значення складає менше ніж 0,4, то платник застосовує коефіцієнт 0,4.

Коефіцієнт застосовується в тому числі при нарахуванні заробітної плати (доходів) фізичним особам з джерел не за основним місцем роботи.

Коефіцієнт не застосовується платниками єдиного внеску, вказаними в абзаці сьомому пункту 1 частини першої статті 4 цього Закону, які виплачують грошове забезпечення.

Розрахований коефіцієнт та розмір єдиного внеску зазначаються з трьома знаками після коми.

При розрахунку коефіцієнта показники за 2014 рік визначаються на підставі звітності платника єдиного внеску, яка подається відповідно до вимог цього Закону.

У разі застосування коефіцієнта платник єдиного внеску зазначає про це в звіті.

Платник єдиного внеску, що застосував коефіцієнт та не сплатив нарахований єдиний внесок у встановлені Законом строки, позбавляється права в майбутньому застосувати коефіцієнт до повної сплати такої недоїмки (боргу). Право на застосування коефіцієнта поновлюється з місяця, в якому сплачено таку недоїмку (борг).

{Абзац дев'ятнадцятий пункту 9⁵ розділу VIII виключено на підставі Закону № 909-VIII від 24.12.2015}

{Розділ VIII доповнено пунктом 9⁵ згідно із Законом № 219-VIII від 02.03.2015}

9⁶. Тимчасово, на період реалізації проекту модернізації Бортницької станції очистки стічних вод у рамках реалізації проекту "Реконструкція споруд очистки стічних каналізаційних вод і будівництво технологічної лінії по обробці та утилізації осадів Бортницької станції аерації", затвердженого Кабінетом Міністрів України (далі - Проект):

зазначені у пункті 2 частини першої статті 4 цього Закону працівники, які є громадянами Японії та працюють в рамках реалізації Проекту, не є платниками єдиного внеску з доходів, зазначених у абзаці першому пункту 9 підрозділу 1 розділу XX "Перехідні положення" Податкового кодексу України;

японський суб'єкт з реалізації Проекту, визначений підпунктами "а"- "г" та абзацом восьмим пункту 9 підрозділу 1 розділу XX "Перехідні положення" Податкового кодексу України, звільняється від виконання обов'язків, визначених пунктом 2 частини другої статті 6 цього Закону щодо доходів, нарахованих (виплачених, наданих) громадянам Японії, визначеним у абзаці другому цього пункту.

{Розділ VIII доповнено пунктом 9⁶ згідно із Законом № 903-VIII від 23.12.2015}

9⁷. Щороку в законі про Державний бюджет України на відповідний рік затверджуються видатки на покриття Пенсійному фонду недоотриманої суми коштів від застосування розміру єдиного внеску, передбаченого частинами тринадцятою і чотирнадцятою статті 8 цього Закону.

При цьому для визначення недоотриманої Пенсійним фондом суми коштів платник єдиного внеску розраховує та відображає у звітності суму єдиного внеску в розмірах, передбачених частинами п'ятою та чотирнадцятою статті 8 цього Закону, не змінюючи при цьому суми сплати єдиного внеску.

Розрахунок недоотриманих Пенсійним фондом сум, передбачених абзацом першим цього пункту, здійснюється у порядку, встановленому Пенсійним фондом за погодженням із центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику.

{Абзац третій пункту 9⁷ розділу VIII із змінами, внесеними згідно із Законом № 440-IX від 14.01.2020}

{Розділ VIII доповнено пунктом 9⁷ згідно із Законом № 2148-VIII від 03.10.2017}

9⁸. Платники єдиного внеску, визначені статтею 4 цього Закону, якщо вони не є роботодавцями, звільняються від виконання обов'язків, визначених частиною другою статті 6 цього Закону, на весь період їх незаконного позбавлення волі в районах проведення антитерористичної операції та/або операції Об'єднаних сил та здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях за заявою члена сім'ї або платника єдиного внеску, після його визволення та/або після закінчення його лікування (реабілітації), що підтверджується даними державного органу спеціального призначення з правоохоронними функціями, який забезпечує державну безпеку України, про незаконне позбавлення волі такого платника.

Заява платником єдиного внеску подається протягом 90 днів після його звільнення.

Якщо платник єдиного внеску перебуває на лікуванні (реабілітації) після звільнення, заява подається протягом 90 днів після закінчення його лікування (реабілітації).

Термін перебування на лікуванні (реабілітації) підтверджується відповідною довідкою (випискою) установи, в якій проводилося лікування (реабілітація) такої особи.

{Розділ VIII доповнено пунктом 9⁸ згідно із Законом № 2148-VIII від 03.10.2017; в редакції Закону № 592-IX від 13.05.2020}

9⁹. Тимчасово, до 1 червня 2018 року, не є об'єктом нарахування та сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування виплати, що здійснюються за виконання робіт та/або надання послуг на території України або за її межами у період підготовки та проведення в Україні фінальних матчів Ліги чемпіонів УЄФА та Ліги чемпіонів УЄФА серед жінок сезону 2017/2018, зокрема, але не виключно, у вигляді заробітної плати, відшкодування видатків та добогих, оплати проживання, забезпечення медичного страхування та/або страхування життя таким особам або третім особам на користь таких осіб (крім резидентів України у розумінні підпункту 14.1.213 пункту 14.1 статті 14 розділу I Податкового кодексу), незалежно від їх участі у проведенні зазначених фінальних матчів:

представникам або посадовим особам асоціацій - членів УЄФА;

членам делегацій, що беруть участь у фінальних матчах, у тому числі членам команд, які здобули право на участь у фінальних матчах;

фізичним особам, акредитованим УЄФА, зокрема працівникам та тимчасовим працівникам, представникам засобів масової інформації, партнерам УЄФА, представникам спонсорів.

Дохід інших нерезидентів, отриманий у період підготовки та проведення фінальних матчів, є об'єктом нарахування та сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування на загальних підставах.

Для цілей цього пункту термін "УЄФА" вживається у значенні "Союз європейських футбольних асоціацій".

{Розділ VIII доповнено пунктом 9⁹ згідно із Законом № 2373-VIII від 22.03.2018}

9¹⁰. Тимчасово звільняються від нарахування, обчислення та сплати єдиного внеску особи, зазначені у пунктах 4, 5 та 5¹ частини першої статті 4 цього Закону, в частині сум, що підлягають нарахуванню, обчисленню та сплаті такими особами за періоди з 1 по 31 березня, з 1 по 30 квітня та з 1 по 31 травня 2020 року за себе. При цьому положення абзацу другого пункту 2 частини першої статті 7 цього Закону щодо таких періодів для таких осіб не застосовуються.

{Абзац перший пункту 9¹⁰ розділу VIII із змінами, внесеними згідно із Законом № 591-IX від 13.05.2020}

Такі особи можуть прийняти рішення про нарахування, обчислення та сплату єдиного внеску за періоди з 1 по 31 березня, з 1 по 30 квітня та з 1 по 31 травня 2020 року в розмірах та порядку, визначених цим Законом. У такому разі інформація про сплачені суми зазначається у звітності про нарахування єдиного внеску за звітний період, визначений для таких осіб цим Законом.

{Абзац другий пункту 9¹⁰ розділу VIII із змінами, внесеними згідно із Законом № 591-IX від 13.05.2020}

{Розділ VIII доповнено пунктом 9¹⁰ згідно із Законом № 533-IX від 17.03.2020}

9¹¹.1. Тимчасово штрафні санкції, визначені частиною одинадцятою статті 25 цього Закону, не застосовуються за такі порушення, вчинені у період з 1 березня 2020 року по останній календарний день місяця (включно), в якому завершується дія карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України на всій території України з метою запобігання поширенню на території України коронавірусної хвороби (COVID-19):

{Абзац перший пункту 9¹¹.1 розділу VIII із змінами, внесеними згідно із Законом № 591-IX від 13.05.2020}

несвоєчасна сплата (несвоєчасне перерахування) єдиного внеску;

неповна сплата або несвоєчасна сплата суми єдиного внеску одночасно з видачею сум виплат, на які нараховується єдиний внесок (авансових платежів);

несвоєчасне подання звітності, передбаченої цим Законом, до податкових органів. При цьому абзаци другий та третій пункту 7 частини одинадцятої статті 25 цього Закону щодо такого порушення, вчиненого у період з 1 березня 2020 року по останній календарний день місяця (включно), в якому завершується дія карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України на всій території України з метою запобігання поширенню на території України коронавірусної хвороби (COVID-19) року, не застосовуються.

{Абзац четвертий пункту 9¹¹.1 розділу VIII із змінами, внесеними згідно із Законом № 591-IX від 13.05.2020}

{Розділ VIII доповнено пунктом 9¹¹.1 згідно із Законом № 533-IX від 17.03.2020}

9¹¹.2 Протягом періоду з 1 березня 2020 року по останній календарний день місяця (включно), в якому завершується дія карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України на всій території України з метою запобігання поширенню на території України коронавірусної хвороби (COVID-19) платникам єдиного внеску не нараховується пеня, а нарахована пеня за ці періоди підлягає списанню.

{Розділ VIII доповнено пунктом 9¹¹.2 згідно із Законом № 533-IX від 17.03.2020; із змінами, внесеними згідно із Законом № 591-IX від 13.05.2020}

{Пункт 9¹¹ розділу VIII із змінами, внесеними згідно із Законом № 540-IX від 30.03.2020}

9¹². Установити мораторій на проведення документальних перевірок правильності нарахування, обчислення та сплати єдиного внеску на період з 18 березня 2020 року по останній календарний день місяця (включно), в якому завершується дія карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України на всій території України з метою запобігання поширенню на території України коронавірусної хвороби (COVID-19).

{Абзац перший пункту 9¹².1 розділу VIII із змінами, внесеними згідно із Законом № 591-IX від 13.05.2020}

Документальні перевірки правильності нарахування, обчислення та сплати єдиного внеску, що були розпочаті до 18 березня 2020 року та не були завершеними, зупиняються по останній календарний день місяця (включно), в якому завершується дія карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України на всій території України з метою запобігання поширенню на території України коронавірусної хвороби (COVID-19).

{Абзац другий пункту 9¹².1 розділу VIII із змінами, внесеними згідно із Законом № 591-IX від 13.05.2020}

{Розділ VIII доповнено пунктом 9¹² згідно із Законом № 533-IX від 17.03.2020, із змінами, внесеними згідно із Законом № 540-IX від 30.03.2020}

9¹³. Тимчасово, на період до 31 травня 2020 року (включно), зупиняється встановлений цим Законом строк розгляду скарг платників податків єдиного внеску, що надійшли/надійдуть до 31 травня 2020 року та/або які не розглянуті станом на 18 березня 2020 року. Таке зупинення не породжує будь-яких наслідків, передбачених частиною четвертою статті 25 цього Закону.

Податковий орган, який розглядає скаргу платника єдиного внеску, зобов'язаний прийняти вмотивоване рішення та надіслати його платнику єдиного внеску на адресу платника єдиного внеску поштою з повідомленням про вручення або надати йому під розписку.

{Розділ VIII доповнено пунктом 9¹³ згідно із Законом № 540-IX від 30.03.2020}

9¹⁴. Тимчасово, до 31 травня 2020 року (включно), продовжується строк подачі скарг платників єдиного внеску, термін подачі яких припадає на період з 18 березня до 31 травня 2020 року.

{Розділ VIII доповнено пунктом 9¹⁴ згідно із Законом № 540-IX від 30.03.2020}

9¹⁵. Підлягають списанню за заявою платника та у порядку, визначеному цим Законом, несплачені станом на 3 червня 2020 року з урахуванням особливостей, визначених цим пунктом, суми недоїмки, нараховані платникам єдиного внеску, зазначеним у пунктах 4 (крім фізичних осіб - підприємців, які обрали спрощену систему оподаткування) та 5 частини першої

статті 4 цього Закону, за період з 1 січня 2017 року до 3 червня 2020 року, а також штрафи та пеня, нараховані на ці суми недоїмки, у разі якщо такими платниками не отримано дохід (прибуток) від їх діяльності, що підлягає обкладенню податком на доходи фізичних осіб, та за умови подання протягом 90 календарних днів з 3 червня 2020 року:

а) платниками, зазначеними у пункті 4 частини першої статті 4 цього Закону (крім фізичних осіб - підприємців, які обрали спрощену систему оподаткування), - державному реєстратору за місцем знаходження реєстраційної справи фізичної особи - підприємця заяви про державну реєстрацію припинення підприємницької діяльності та до податкового органу - звітності відповідно до вимог частини другої статті 6 цього Закону за період з 1 січня 2017 року до 3 червня 2020 року. Зазначена звітність подається платником виключно у випадку, якщо вона не була подана раніше;

б) платниками, зазначеними у пункті 5 частини першої статті 4 цього Закону, - до податкового органу за основним місцем обліку заяви про зняття з обліку як платника єдиного внеску та звітності відповідно до вимог частини другої статті 6 цього Закону за період з 1 січня 2017 року до 3 червня 2020 року. Зазначена звітність подається платником виключно у випадку, якщо вона не була подана раніше.

Після отримання у встановленому законом порядку відповідних відомостей від державного реєстратора або заяви про зняття з обліку як платника єдиного внеску та за умови подання платником єдиного внеску зазначеної звітності (якщо відповідна звітність не була подана раніше) податковий орган протягом 15 робочих днів проводить камеральну перевірку, за результатами якої приймає рішення про списання суми недоїмки, штрафних санкцій і пені або вмотивоване рішення про відмову списання суми недоїмки, штрафних санкцій і пені.

Податковим органом може бути прийнято рішення про відмову списання суми недоїмки, штрафних санкцій і пені, за умови якщо за результатами перевірки буде встановлено, що:

1) платник податків отримав дохід (прибуток) протягом періоду з 1 січня 2017 року до 3 червня 2020 року;

2) суми недоїмки, а також штрафи та пеня, нараховані на суми недоїмки, були в повному обсязі самостійно сплачені платником або стягнуті у порядку, передбаченому цим Законом.

У разі якщо суми недоїмки, а також штрафи та пеня, нараховані на суми недоїмки, були частково самостійно сплачені платником та/або стягнуті у порядку, передбаченому цим Законом, податковий орган приймає рішення про списання суми недоїмки, штрафних санкцій і пені у частині, що залишилася несплаченою.

Штрафні санкції до платника єдиного внеску, передбачені пунктом 7 частини одинадцятої статті 25 цього Закону, за наведених умов не застосовуються.

Вимога про сплату суми недоїмки, штрафних санкцій і пені вважається відкликаною у день прийняття податковим органом рішення про списання суми недоїмки, штрафних санкцій і пені.

Нараховані та сплачені або стягнуті за зазначений період суми недоїмки, штрафних санкцій і пені відповідно до цього Закону не підлягають поверненню.

{Розділ VIII доповнено пунктом 9¹⁵ згідно із Законом № 592-IX від 13.05.2020; із змінами, внесеними згідно із Законом № 786-IX від 14.07.2020}

10. Визнати такими, що втратили чинність з 1 січня 2011 року:

Закон України "Про розмір внесків на деякі види загальнообов'язкового державного соціального страхування" (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 11, ст. 47 із наступними змінами);

статті 1-6, пункт 2 статті 7 Закону України "Про страхові тарифи на загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності" (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 17, ст. 80; 2002 р., № 17, ст. 124; 2003 р., № 26, ст. 192; 2008 р., № 27-28, ст. 253; 2009 р., № 18, ст. 247);

пункти 3 та 4 статті 1, абзаци перший і другий пункту 1, пункти 2 та 3 статті 2, частини четверта - шоста статті 3, абзаци другий, четвертий - сьомий пункту 1, пункти 2-5 статті 4, стаття 5 Закону України "Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування" (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 37, ст. 237 із наступними змінами).

11. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

{Підпункт 1 пункту 11 розділу VIII втратив чинність на підставі Кодексу № 4651-VI від 13.04.2012}

2) у Кодексі України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до № 51, ст. 1122):

а) назву та абзац перший частини першої статті 165¹ викласти в такій редакції:

"Стаття 165¹. Порушення законодавства про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування і загальнообов'язкове державне пенсійне страхування

Порушення порядку нарахування, обчислення і строків сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, неподання, несвоєчасне подання, подання не за встановленою формою звітності щодо єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування або подання недостовірних відомостей, що використовуються в Державному реєстрі загальнообов'язкового державного соціального страхування, іншої звітності та відомостей, передбачених законами України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове

державне соціальне страхування" і "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування", порушення встановленого порядку використання та здійснення операцій з коштами Пенсійного фонду України і Накопичувального фонду";

б) назву та абзац перший частини першої статті 165³ викласти в такій редакції:

"Стаття 165³. Порушення законодавства про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття

Порушення посадовими особами підприємств, установ, організацій, фізичними особами, які використовують найману працю, порядку використання коштів загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття, несвоєчасне або неповне їх повернення; несвоєчасне подання або неподання визначених Законом України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття" відомостей, подання недостовірних відомостей про використання коштів загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття";

в) статтю 165⁴ викласти в такій редакції:

"Стаття 165⁴. Порушення законодавства про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності

Порушення посадовими особами підприємств, установ, організацій, фізичними особами - підприємцями, які використовують найману працю, фізичними особами, які не мають статусу підприємців та використовують найману працю, порядку використання коштів загальнообов'язкового державного соціального страхування від нещасного випадку на виробництві та професійних захворювань, які спричинили втрату працездатності, несвоєчасне або неповне їх повернення, несвоєчасне подання або неподання встановленої звітності, подання недостовірної звітності щодо страхових коштів, несвоєчасне інформування Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України про річний фактичний обсяг реалізованої продукції (робіт, послуг), нещасні випадки на виробництві та професійні захворювання, що сталися на підприємстві, про зміни технології робіт або виду діяльності підприємства -

тягнуть за собою накладення штрафу від восьми до п'ятнадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Дії, передбачені частиною першою цієї статті, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за такі ж порушення, -

тягнуть за собою накладення штрафу від десяти до двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян";

г) назву та абзац перший частини першої статті 165⁵ викласти в такій редакції:

"Стаття 165⁵. Порушення законодавства про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням

Порушення посадовими особами підприємств, установ, організацій, фізичними особами, які використовують найману працю, порядку використання коштів загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням, несвоєчасне або неповне їх повернення, несвоєчасне подання або неподання встановленої звітності, подання недостовірної звітності щодо використання страхових коштів";

г) назву та абзац перший частини першої статті 188²³ викласти в такій редакції:

"Стаття 188²³. Перешкоджання уповноваженим особам Пенсійного фонду України, фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування у проведенні перевірок

Вчинення дій, що перешкоджають уповноваженим особам Пенсійного фонду України у проведенні перевірок, пов'язаних з нарахуванням, обчисленням та сплатою єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, а також вчинення дій, що перешкоджають уповноваженим особам Пенсійного фонду України, Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття, Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України, Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності у проведенні перевірок щодо використання страхових коштів у випадках, передбачених законом";

д) статтю 188²⁴ виключити;

е) частину першу статті 244² викласти в такій редакції:

"Органи Пенсійного фонду України розглядають справи про адміністративні правопорушення, пов'язані з порушеннями законодавства про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування і загальнообов'язкове державне пенсійне страхування (стаття 165¹) та з перешкоджанням уповноваженим особам Пенсійного фонду України у проведенні перевірок (стаття 188²³)";

є) текст статті 244⁹ викласти в такій редакції:

"Органи Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття розглядають справи про адміністративні правопорушення, пов'язані з порушенням законодавства про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття (стаття 165³) та перешкоджанням уповноваженим особам органів Фонду у проведенні перевірок (стаття 188²³).

Від імені Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття розглядати справи про адміністративні правопорушення і накладати адміністративні стягнення мають право керівник виконавчої дирекції Фонду, його заступники, керівники робочих органів виконавчої дирекції Фонду - центру зайнятості Автономної Республіки Крим, обласних, Київського і Севастопольського міських, районних, міськрайонних, міських та районних у містах центрів зайнятості та їх заступники";

ж) у частині першій статті 244¹⁰ цифри "188²⁴" замінити цифрами "188²³";

з) у статті 244¹¹:

у частині першій слова і цифри "ухиленням від реєстрації як платника страхових внесків до Фонду, несвоєчасною або неповною сплатою страхових внесків, а також порушенням порядку використання страхових коштів (стаття 165⁵)" замінити словами і цифрами "порушенням законодавства про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням (стаття 165⁵), та перешкоджанням уповноваженим особам органів Фонду у проведенні перевірок (стаття 188²³)";

частину другу доповнити словами "керівники районних, міжрайонних, міських, районних у містах виконавчих дирекцій відділень Фонду";

3) статтю 212¹ Кримінального кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 25-26, ст. 131) викласти в такій редакції:

"Стаття 212¹. Ухилення від сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування

1. Умисне ухилення від сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування чи страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, вчинене службовою особою підприємства, установи, організації незалежно від форми власності або особою, яка здійснює підприємницьку діяльність без створення юридичної особи, чи будь-якою іншою особою, яка зобов'язана його сплачувати, якщо таке діяння призвело до фактичного ненадходження до фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування коштів у значних розмірах, -

карається штрафом від трьохсот до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

2. Ті самі діяння, вчинені за попередньою змовою групою осіб, або якщо вони призвели до фактичного ненадходження до фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування коштів у великих розмірах, -

караються штрафом від п'ятисот до двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до двох років, або обмеженням волі на строк до п'яти років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

3. Діяння, передбачені частинами першою або другою цієї статті, вчинені особою, раніше судимою за ухилення від сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування чи страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, або якщо вони призвели до фактичного ненадходження до фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування коштів в особливо великих розмірах, -

караються позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років з конфіскацією майна.

4. Особа, яка вперше вчинила діяння, передбачені частинами першою або другою цієї статті, звільняється від кримінальної відповідальності, якщо вона до притягнення до кримінальної відповідальності сплатила єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування чи страхові внески на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, а також відшкодувала шкоду, завдану фондам загальнообов'язкового державного соціального страхування їх несвоєчасною сплатою (штрафні санкції, пеня).

Примітка. Під значним розміром коштів слід розуміти суми єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування чи страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, які в тисячу і більше разів перевищують установлений законом неоподатковуваний мінімум доходів громадян, під великим розміром коштів слід розуміти суми єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, які в три тисячі і більше разів перевищують установлений законом неоподатковуваний мінімум доходів громадян, під особливо великим розміром коштів слід розуміти суми єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування чи страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, які в п'ять тисяч і більше разів перевищують установлений законом неоподатковуваний мінімум доходів громадян";

{Підпункт 4 пункту 11 розділу VIII втратив чинність на підставі Кодексу № 2755-VI від 02.12.2010}

5) в Основах законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування (Відомості Верховної Ради України, 1998 р., № 23, ст. 121; 2008 р., №№ 5-8, ст. 78; 2009 р., № 18, ст. 247):

а) у частині шостій статті 6 слова "збору страхових внесків та" виключити;

б) статтю 9 доповнити частиною третьою такого змісту:

"Страховий стаж обчислюється за даними, що містяться в системі персоніфікованого обліку відомостей про застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування, а за періоди до запровадження системи персоніфікованого обліку

відомостей про застрахованих осіб - у порядку та на умовах, передбачених законодавством, що діяло раніше";

в) у статті 14:

у частині першій слова "збір та" виключити;

після частини першої доповнити новою частиною такого змісту:

"Взяття на облік страхувальників, забезпечення збору та обліку страхових коштів, контроль за повнотою та своєчасністю їх сплати, ведення Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування, у тому числі персоніфікованого обліку відомостей про застрахованих осіб, здійснює Пенсійний фонд України відповідно до законодавства".

У зв'язку з цим частини другу - шосту вважати відповідно частинами третьою - сьомою;

г) статтю 21 викласти в такій редакції:

"Стаття 21. Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та визначення його розміру

Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування - це консолідований страховий внесок на пенсійне страхування, страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням, медичне страхування, страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності, страхування на випадок безробіття, який в обов'язковому порядку сплачується страхувальниками з метою забезпечення реалізації прав застрахованих осіб на отримання страхових виплат (послуг) за соціальним страхуванням.

Розмір єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та пропорції його розподілу за видами загальнообов'язкового державного соціального страхування встановлюються Верховною Радою України.

Розмір єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування має забезпечувати застрахованим особам виплати та надання соціальних послуг, передбачених законодавством про загальнообов'язкове державне соціальне страхування; фінансування заходів, спрямованих на профілактику страхових випадків; створення резерву коштів для здійснення виплат та надання соціальних послуг застрахованим особам; компенсацію адміністративних витрат на забезпечення функціонування системи загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Розмір єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування для страхувальників, які використовують найману працю, визначається залежно від класу професійного ризику виробництва, встановленого відповідно до законодавства";

г) текст статті 22 викласти в такій редакції:

"Порядок здійснення платежів, строки сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування визначаються Законом України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування", порядок резервування коштів на загальнообов'язкове державне соціальне страхування - законами України з окремих видів загальнообов'язкового державного соціального страхування";

д) частину першу статті 24 замінити двома частинами такого змісту:

"Страховики складають звіти про результати своєї діяльності, подають їх Кабінету Міністрів України та оприлюднюють у засобах масової інформації.

Страховики здійснюють публічне оприлюднення зазначених у частині першій цієї статті звітів у розрізі доходів і видатків. Інформація про час і місце такого оприлюднення публікується разом із звітом".

У зв'язку з цим частину другу вважати частиною третьою;

е) статтю 25 доповнити частиною четвертою такого змісту:

"Призначення матеріального забезпечення та надання соціальних послуг здійснюються на підставі відомостей, що містяться в системі персоніфікованого обліку відомостей про застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування, а до впровадження такої системи - у порядку та на умовах, передбачених законодавством, що діяло раніше";

{Підпункт 6 пункту 11 розділу VIII втратив чинність на підставі Кодексу № 2597-VIII від 18.10.2018}

7) у Законі України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності" (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 46-47, ст. 403 із наступними змінами):

а) пункт 1 статті 8 доповнити словами "або на інших підставах, передбачених законодавством про працю";

б) у статті 10:

у назві слова "та взяття на облік страхувальників страховиком" виключити;

частини третю - сьому виключити;

в) статтю 11 викласти в такій редакції:

"Стаття 11. Добровільне страхування від нещасного випадку

Добровільно від нещасного випадку можуть застрахуватися:

1) особи, які забезпечують себе роботою самостійно - займаються адвокатською, нотаріальною, творчою та іншою діяльністю, пов'язаною з отриманням доходу безпосередньо від цієї діяльності, члени фермерського господарства, особистого селянського господарства, якщо вони не є найманими працівниками;

2) громадяни - суб'єкти підприємницької діяльності";

г) в абзаці тринадцятому пункту 7 частини сьомої статті 17 слова "Інструкцію про порядок перерахування, обліку та витрачання страхових коштів, погоджену з Національним банком України і спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади, інші" виключити;

г) назву розділу III викласти в такій редакції:

"Розділ III ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ФОНДУ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ ВІД НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ";

д) у статті 21:

пункт 11 частини першої виключити;

у частині другій слова "у Фонді соціального страхування від нещасних випадків" замінити словами "як платник страхових внесків";

е) у статті 24:

пункт 1 виключити;

пункт 2 викласти в такій редакції:

"2) вести облік показників для визначення класу професійного ризику виробництва";

є) доповнити статтею 24¹ такого змісту:

"Стаття 24¹. Права Фонду соціального страхування від нещасних випадків

Фонд соціального страхування від нещасних випадків має право:

1) користуватися в установленому порядку відомостями Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування, необхідними для забезпечення виконання покладених на нього функцій;

2) відносити страхувальника до класу професійного ризику виробництва з урахуванням виду його економічної діяльності;

3) проводити перевірки дотримання підприємствами, установами і організаціями незалежно від форми власності, виду економічної діяльності та господарювання порядку використання страхових коштів, перерахованих Фондом на фінансування заходів, передбачених статтею 25 цього Закону;

4) проводити перевірки достовірності поданих страхувальниками відомостей про види економічної діяльності (у тому числі основний) підприємств, установ і організацій незалежно від форми власності, виду діяльності та господарювання для віднесення страхувальника до класу професійного ризику виробництва з урахуванням виду його економічної діяльності;

5) отримувати необхідні пояснення (у тому числі в письмовій формі) з питань, що виникають під час перевірки;

6) застосовувати фінансові санкції та накладати адміністративні штрафи відповідно до закону";

ж) у статті 34:

частину четверту після абзацу третього доповнити новим абзацом такого змісту:

"Допомога у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю, страхова виплата у разі переведення потерпілого на легшу нижчеоплачувану роботу, відшкодування вартості поховання потерпілого та пов'язаних з цим ритуальних послуг надаються в порядку, встановленому правлінням Фонду соціального страхування від нещасних випадків".

У зв'язку з цим абзаци четвертий - дванадцятий вважати відповідно абзацами п'ятим - тринадцятим;

частину одинадцяті викласти в такій редакції:

"11. Під час обчислення середньомісячного заробітку враховуються всі види виплат, на які нараховувалися страхові внески";

з) у статті 45:

пункт 4 частини першої виключити;

у частині другій:

пункт 2 виключити;

у пункті 4 слова "чисельність працівників, суму заробітної плати" виключити;

частину четверту виключити;

и) у статті 46:

у частині першій слова "збір та" виключити;

абзац п'ятий частини другої викласти в такій редакції:

"коштів, що надійшли від стягнення штрафів і пені із страхувальників та їх посадових осіб відповідно до закону";

і) статтю 47 викласти в такій редакції:

"Стаття 47. Порядок визначення класу професійного ризику

Визначення класу професійного ризику виробництва за видами економічної діяльності здійснюється Фондом соціального страхування від нещасних випадків у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Розмір страхового внеску підприємства залежить від класу професійного ризику виробництва, до якого належить підприємство за видом економічної діяльності. У разі якщо страхувальник провадить свою діяльність за декількома видами економічної діяльності, віднесення підприємства до класу професійного ризику виробництва здійснюється за основним видом його економічної діяльності.

У разі зміни виду економічної діяльності підприємства Фонд соціального страхування від нещасних випадків відповідно змінює належність цього підприємства до класу професійного ризику виробництва. Зміна класу професійного ризику здійснюється один раз на рік за результатами роботи страхувальника за минулий календарний рік. Новий клас професійного ризику встановлюється з початку поточного року.

У разі систематичного порушення нормативно-правових актів з охорони праці, внаслідок чого підвищується ризик настання нещасних випадків і професійних захворювань, а також у разі непроведення атестації робочих місць за умовами праці відповідно до законодавства підприємство у будь-який час за рішенням відповідного робочого органу виконавчої дирекції Фонду соціального страхування від нещасних випадків може бути віднесено на основі відповідного подання страхового експерта, який обслуговує це підприємство, до іншого, вищого класу професійного ризику виробництва. Такий захід може мати і зворотню дію з початку фінансового року, зокрема, у разі проведення атестації та затвердження заходів щодо покращення умов праці";

і) частину першу статті 48 виключити;

й) статтю 49 виключити;

к) у статті 52:

частину другу виключити;

частину третю викласти в такій редакції:

"За порушення порядку використання коштів загальнообов'язкового державного соціального страхування від нещасного випадку на виробництві та професійних захворювань, які спричинили втрату працездатності, несвоєчасне або неповне їх повернення, несвоєчасне подання або неподання встановленої звітності, подання недостовірної звітності щодо страхових коштів, несвоєчасне інформування Фонду соціального страхування від нещасних випадків про річний фактичний обсяг реалізованої продукції (робіт, послуг), нещасні випадки на виробництві та професійні захворювання, що сталися на підприємстві, про зміни технології робіт або виду діяльності підприємства страхувальник притягується до відповідальності згідно із законом";

л) у першому реченні частини першої статті 55 слова "суми страхових внесків" замінити словами "визначення класу професійного ризику виробництва";

останній абзац пункту 4 розділу XI "Прикінцеві положення" виключити;

8) у Законі України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття" (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 22, ст. 171 із наступними змінами):

а) статтю 1 доповнити пунктами 14 та 15 такого змісту:

"14) страхові внески - кошти відрахувань на страхування на випадок безробіття, сплачені згідно із законодавством, що діяло до набрання чинності Законом України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування", кошти єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, спрямовані на загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття відповідно до пропорцій, визначених законом;

15) мінімальний страховий внесок - сума коштів, що визначається розрахунково як добуток розміру мінімальної заробітної плати і розміру єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, встановлених законом, на місяць, за який нараховується заробітна плата (дохід)";

б) абзац третій статті 2 викласти в такій редакції:

"обов'язковості страхування на випадок безробіття всіх працюючих на умовах трудового договору (контракту) та на інших підставах, передбачених законодавством про працю, за цивільно-правовим договором, військовослужбовців (крім військовослужбовців строкової служби), осіб, які забезпечують себе роботою самостійно, фізичних осіб - підприємців, а також добровільності такого страхування громадянами України, які працюють за межами України, членами особистого селянського та фермерського господарства, якщо вони не є найманими працівниками";

в) у статті 4:

частину першу доповнити словами "особи, які забезпечують себе роботою самостійно, та фізичні особи - підприємці";

частину другу виключити;

г) статтю 5 виключити;

г) у статті 6:

частину третю викласти в такій редакції:

"3. Члени особистого селянського та фермерського господарства, якщо вони не є найманими працівниками, громадяни України, які працюють за межами України та не застраховані в системі соціального страхування на випадок безробіття країни, в якій вони перебувають, мають право на забезпечення за цим Законом за умови сплати страхових внесків, якщо інше не передбачено міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України";

частину четверту виключити;

частину п'яту доповнити словами і цифрами "профілактичні заходи відповідно до статті 7¹ цього Закону";

д) у статті 8:

у частині першій слова "провадження збору та" виключити;

частину третю після слів "цим Законом" доповнити словами "іншими законами у сфері загальнообов'язкового державного соціального страхування";

е) абзац одинадцятий частини першої статті 11 викласти в такій редакції:

"вносить центральному органу виконавчої влади у сфері праці та соціальної політики пропозиції щодо розміру частини єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, що спрямовується на страхування на випадок безробіття";

є) у частині другій статті 12:

пункти 1 та 2 виключити;

в абзаці першому пункту 5 слова "нарахування, своєчасність сплати страхових внесків, а також" виключити;

ж) абзац другий частини першої статті 16 доповнити словами "у сфері загальнообов'язкового державного соціального страхування";

з) у статті 17:

назву та абзац перший частини першої викласти в такій редакції:

"Стаття 17. Страхові внески

1. Кошти, що надходять на страхування на випадок безробіття від сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, повинні забезпечувати";

частини другу - шосту виключити;

и) статті 18 та 19 виключити;

і) в абзаці першому частини першої статті 20 слова "у виконанні функцій збору страхових внесків і контролю за їх сплатою, щодо формування та ведення інформаційної системи платників страхових внесків шляхом обміну інформацією про застрахованих осіб" виключити;

ї) у статті 21:

частини першу та другу викласти в такій редакції:

"1. Страховий стаж - період (строк), протягом якого особа підлягала страхуванню на випадок безробіття та за який щомісяця сплачено нею та роботодавцем страхові внески в сумі не менш як мінімальний страховий внесок, крім випадків, передбачених абзацом другим цієї частини.

Період відпустки по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, отримання виплат за окремими видами загальнообов'язкового державного соціального страхування, крім пенсій (за винятком пенсії по інвалідності) та виплат за страхуванням на випадок безробіття, включається до страхового стажу як період, за який сплачено страхові внески виходячи з розміру мінімального страхового внеску.

2. Страховий стаж обчислюється за даними персоніфікованого обліку відомостей про застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування, а за періоди до його запровадження - у порядку і на умовах, передбачених законодавством, що діяло раніше";

після частини другої доповнити новою частиною такого змісту:

"3. Страховий стаж обчислюється в місяцях. Якщо сума сплачених за відповідний місяць страхових внесків менша, ніж мінімальний страховий внесок, цей період зараховується до страхового стажу за формулою:

$$ТП = Св : В,$$

де ТП - тривалість періоду, що зараховується до страхового стажу та визначається у місяцях;

Св - сума єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, сплаченого за відповідний місяць;

В - мінімальний розмір страхового внеску за відповідний місяць".

У зв'язку з цим частини третю та четверту вважати відповідно частинами четвертою та п'ятою;

й) у статті 34:

частину першу викласти в такій редакції:

"1. Фонд має право:

користуватися в установленому порядку відомостями Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування, необхідними для забезпечення виконання покладених на нього функцій;

перевіряти достовірність відомостей, поданих роботодавцем для отримання коштів Фонду, дотримання порядку використання роботодавцем виділених йому коштів Фонду та зупиняти виплати з Фонду в разі відмови або перешкоджання з боку роботодавця у проведенні перевірки, виявлення фактів подання ним Фонду недостовірних відомостей або порушення порядку використання роботодавцем коштів Фонду;

отримувати необхідні пояснення (у тому числі в письмовій формі) з питань, що виникають під час перевірки;

стягувати фінансові санкції та адміністративні штрафи, передбачені законом за порушення вимог цього Закону;

стягувати відповідно до закону кошти Фонду, виплачені особам, зареєстрованим як безробітні, у вигляді матеріального забезпечення на випадок безробіття та витрачені на надання соціальних послуг безробітним у разі встановлення факту їх отримання на підставі недостовірних відомостей, поданих особою;

стягувати з роботодавця суму страхових коштів та вартість соціальних послуг, наданих безробітному в разі поновлення його на роботі за рішенням суду, а також незаконно виплачені безробітному суми матеріального забезпечення в разі неповідомлення роботодавцем Фонду про прийняття його на роботу;

вимагати від керівників та інших посадових осіб підприємств, установ і організацій, а також від фізичних осіб усунення виявлених фактів порушення законодавства про страхування на випадок безробіття";

у частині другій:

абзац другий виключити;

в абзаці п'ятому слова "нарахування, своєчасність сплати страхових внесків, а також" виключити;

к) у статті 35:

частину другу викласти в такій редакції:

"2. Роботодавець зобов'язаний:

1) під час перевірки правильності використання коштів Фонду та достовірності поданих роботодавцем даних, зазначених у пункті 2 цієї частини, надавати посадовим особам органів Фонду необхідні документи та пояснення з питань, що виникають під час перевірки;

2) подавати виконавчій дирекції Фонду в установленому порядку відповідно до законодавства відомості про:

прийняття на роботу працівників;

розмір заробітної плати, використання робочого часу працівників, у тому числі прийнятих за направленням державної служби зайнятості з наданням роботодавцю дотації за рахунок коштів Фонду на створення додаткових робочих місць для працевлаштування безробітних;

виплату застрахованим особам допомоги по частковому безробіттю;

використання коштів Фонду за іншими визначеними цим Законом напрямками";

друге речення абзацу першого частини третьої викласти в такій редакції: "У разі подання недостовірних відомостей, передбачених пунктом 2 частини другої цієї статті, використання роботодавцем коштів Фонду з порушенням встановленого порядку роботодавцем добровільно чи на підставі рішення суду повинен відшкодувати страховику заподіяну шкоду";

л) статтю 38 викласти в такій редакції:

"Стаття 38. Відповідальність за порушення цього Закону

1. Роботодавець несе відповідальність за:

порушення порядку використання коштів Фонду, несвоєчасне або неповне їх повернення;

несвоєчасне подання або неподання відомостей, встановлених цим Законом;

подання недостовірних відомостей про використання коштів Фонду.

2. За порушення порядку використання роботодавцем коштів Фонду накладається штраф у розмірі наданої Фондом суми, використаної з порушенням.

3. Своєчасно не сплачені фінансові санкції стягуються із страхувальника в дохід Фонду в порядку, встановленому законом.

4. Строк давності в разі стягнення штрафних санкцій, передбачених цим Законом та Законом України "Про зайнятість населення", не застосовується.

5. Право застосовувати фінансові санкції та накладати адміністративні штрафи від імені Фонду мають керівник виконавчої дирекції Фонду, його заступники, керівники робочих органів виконавчої дирекції Фонду - центру зайнятості Автономної Республіки Крим, обласних, Київського і Севастопольського міських, районних, міськрайонних, міських та районних у містах центрів зайнятості та їх заступники";

м) абзац п'ятий пункту 3 розділу VIII "Прикінцеві положення" викласти в такій редакції:

"До стабілізації економічного становища в Україні мінімальний розмір виплат, передбачених частинами другою та четвертою статті 23, частиною першою статті 26, частиною першою статті 33 цього Закону, визначається правлінням Фонду загальнообов'язкового

державного соціального страхування України на випадок безробіття під час затвердження бюджету Фонду виходячи з його реальних можливостей";

{Підпункт 9 пункту 11 розділу VIII втратив чинність на підставі Закону № 77-VIII від 28.12.2014}

10) у Законі України "Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців" (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 31-32, ст. 263; 2005 р., № 16, ст. 257; 2006 р., № 27, ст. 234, № 37, ст. 310; 2010 р., № 18, ст. 140):

а) абзац одинадцятий частини першої статті 1, абзац восьмий частини першої статті 36, абзац десятий частини першої статті 37, абзац шостий частини дев'ятої статті 47 виключити;

б) у тексті Закону слова "фонди соціального страхування" в усіх відмінках і "та фондів соціального страхування" виключити;

{Підпункт 11 пункту 11 розділу VIII втратив чинність на підставі Кодексу № 2755-VI від 02.12.2010}

12) у Законі України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., №№ 49-51, ст. 376 із наступними змінами):

а) абзаци дев'ятий, двадцять перший, тридцять четвертий та тридцять шостий статті 1 викласти в такій редакції:

"мінімальний страховий внесок - сума коштів, що визначається розрахунково як добуток розміру мінімальної заробітної плати і розміру єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, встановлених законом, на місяць, за який нараховується заробітна плата (дохід)";

"персоніфікований облік у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування (далі - персоніфікований облік) - організація та ведення обліку відомостей про застраховану особу, що здійснюється відповідно до законодавства і використовується в системі загальнообов'язкового державного соціального страхування в установленому законодавством порядку";

"страхові внески - кошти відрахувань на соціальне страхування, збір на обов'язкове державне пенсійне страхування та страхові внески на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, сплачені (які підлягають сплаті) згідно із законодавством, що діяло раніше; надходження від сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, що спрямовуються на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування";

"страхувальники - роботодавці та інші особи, які відповідно до закону сплачують єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та/або є платниками відповідно до цього Закону";

б) абзаци четвертий та п'ятий частини другої статті 5 виключити;

в) у частині третій статті 8 слова "встановлених цим Законом" замінити словами "встановлених законом";

г) у пункті 2 частини першої статті 11 слова "та фермерських господарств" виключити;

г) у абзаці третьому пункту 1 статті 14 слова "та фермерські господарства" виключити;

д) пункти 4 та 5 частини першої, пункти 2 та 3 частини другої статті 16 після слів "в системі персоніфікованого обліку" доповнити словами "та Державному реєстрі загальнообов'язкового державного соціального страхування";

е) статті 17-19 виключити;

є) у частині першій статті 21:

абзац перший викласти в такій редакції:

"1. Облік усіх застрахованих осіб та персоніфікований облік надходжень від сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, а також персоніфікований облік коштів накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування здійснюються в порядку, визначеному Законом України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування";

після абзацу першого доповнити новим абзацом такого змісту:

"Персоніфікований облік у системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування є складовою частиною Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування, порядок ведення якого встановлюється Законом України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування".

У зв'язку з цим абзаци другий - тринадцятий вважати відповідно абзацами третім - чотирнадцятим;

ж) частину другу статті 40 доповнити новим абзацом такого змісту:

"При обчисленні коефіцієнта заробітної плати (доходу) за періоди сплати страхових внесків за застрахованих осіб, зазначених у пунктах 8, 13 і 14 статті 11 цього Закону, враховується мінімальний розмір заробітної плати";

з) пункт 1 статті 41 викласти в такій редакції:

"1) суми виплат (доходу), отримуваних застрахованою особою після набрання чинності цим Законом, з яких згідно з цим Законом були фактично нараховані (обчислені) та сплачені страхові внески в межах встановленої законодавством максимальної величини заробітної плати (доходу), з якої сплачуються страхові внески, а після набрання чинності Законом України "Про

збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування" - максимальної величини бази нарахування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, визначеної відповідно до закону";

и) у частині першій статті 61:

у пункті 11 слова "цього Закону" замінити словом "закону";

пункт 12 викласти в такій редакції:

"12) подає на розгляд центрального органу виконавчої влади у сфері праці та соціальної політики пропозиції щодо розміру страхових внесків, коштів від сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, що спрямовуються на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, розміру підвищення пенсії, передбаченого частиною другою статті 42 цього Закону";

і) у статті 64:

у частині першій:

пункт 1 доповнити словами "та іншими законами України";

пункт 2 викласти в такій редакції:

"2) проводити планові та позапланові перевірки у порядку, передбаченому законом";

пункти 3 та 5 виключити;

пункт 4 викласти в такій редакції:

"4) вилучати в установленому законодавством порядку у підприємств, установ, організацій і фізичних осіб - суб'єктів підприємницької діяльності документи, які свідчать про порушення порядку використання коштів Пенсійного фонду та Накопичувального фонду";

у пункті 10 слова "нарахування, обчислення та сплати страхових внесків" виключити;

у частині другій:

пункт 8 після слова "забезпечувати" доповнити словами "відповідно до закону";

пункт 9 після слова "здійснювати" доповнити словами "відповідно до закону";

пункт 10 після слова "надавати" доповнити словами "відповідно до закону";

пункти 15 та 19 викласти в такій редакції:

"15) подавати центральному органу виконавчої влади у сфері праці та соціальної політики актуарні розрахунки із запропонованим на наступний рік розміром страхових внесків, коштів єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, що спрямовуються на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, у тому числі частини страхових внесків, що спрямовується до Накопичувального фонду";

"19) вести відповідно до законодавства загальний реєстр платників страхових внесків, єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та у складі цього реєстру - реєстр платників страхових внесків до солідарної системи та накопичувальної системи пенсійного страхування";

і) пункт 1 частини першої статті 72 викласти в такій редакції:

"1) надходження від сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, що спрямовуються на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, у розмірах, визначених законом, крім частини страхових внесків, що спрямовується до накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування";

й) частини першу - дев'яту статті 106 виключити;

к) у розділі XV "Прикінцеві положення":

у пункті 8:

у підпункті 1 слова і цифри "страхові внески, що перераховуються до солідарної системи (крім страхових внесків, що перераховуються особами, зазначеними в пунктах 3 і 4 статті 11 та у статті 12 цього Закону, а також страхових внесків, сплачуваних за осіб, зазначених у пунктах 8, 13, 14, 17 статті 11 цього Закону), сплачуються страховальниками та застрахованими особами на умовах і в порядку, визначених цим Законом, та в розмірах, передбачених Законом України "Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування" для відповідних платників збору" виключити;

підпункти 2-5 виключити.

12. Кабінету Міністрів України:

1) у шестимісячний строк з дня опублікування цього Закону:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади своїх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом та прийняття актів, необхідних для його реалізації;

2) протягом трьох років з дня набрання чинності цим Законом забезпечити запровадження посвідчення застрахованої особи, передбаченого цим Законом.

Президент України

В.ЯНУКОВИЧ

м. Київ
8 липня 2010 року
№ 2464-VI

Публікації документа

- **Офіційний вісник України** від 20.08.2010 – 2010 р., № 61, стор. 13, стаття 2108, код акта 52354/2010
- **Урядовий кур'єр** від 26.08.2010 – № 156
- **Голос України** від 15.09.2010 – № 171
- **Відомості Верховної Ради України** від 21.01.2011 – 2011 р., № 2, / № 2-3 /, стор. 34, стаття 11

